

საქართველო

განხილვის «იხარა» ერთი წლით დიდი ტვილიში 7 მან, ნახევარი წლით—4 მან, ერთი თვით ტვილიში—75 კაპ. ტვილიში გარდა—80 კაპ. განხილვის შემდეგ შეიძლება ყოველ თვის პირველ რიგში განხილვის ფასი: ჩვეულებრივ სტრუქტურის პირველ გვერდზე პერიოდით დიდი 15 კაპ.; უკანასკნელზე—10 კაპ., სამგლავიარო განხილვის დაბეჭდვა პირველ გვერდზე თითოეულ სადამამ 5 საათამდე დიდი 3 მან, ხუთი საათის შემდეგ—მეტი.

ხელის მოწერა და დასაბუთებ განხილვებში მიღებული «იხარის» რედაქციამ და განტარებ ყოველ დღე კვირა-უქმების გარდა, დილის 9 საათიდან ნაშუადღევს 4 საათამდე.

საქართველო წერილები არ დაიბეჭდებიან, თუ მკითხველი წერილებს და კონსტრუქციებს რედაქციაში არ ახსნის. ინგლისურ ენაში დაწერილი წერილები და მკითხველთა წერილები მხოლოდ მაშინ განხილვის საგნად მიიღება, თუ მკითხველი მათთან ერთად კვირა-უქმების გარდა, დილის 11 საათიდან ნაშუადღევს 3 საათამდე.

ადრეის გამოცემა ტვილისიდან ტვილისს გარდა დიდი 1 მან., ხელდასაყრტი—40 კაპ.

გადასაცემი ფასი 5 კაპ.

რედაქციაში და განტარების ადრეის: ტვილისი, კლდის ქუჩა, № 1.

ფოსტის ადრეის: Тифлиς, редакция «ИСАРИ»

უოგლად სამღვდლო აღსკვნადრე.

რასაც აუწყებს განხილვის პარტიის მკვლევარი, ნათესავთა და ნაცნობთა იმერეთის ეპისკოპოსი **ლევანდი.** დაკრძალვა განხილვის მოხდება შიშ-მღვიმის მონასტერში ხუთშაბათს, ან თვის 15-ს, შუაღამუ 9 წუთის და ანდერძის გადახდას.

(3-6-3)

მართული წარმოდგენა სახაზინო თაბრში.

პარასკევს, 16 ნოემბერს, 1907 წ. ქართულ დრამატულ საზოგადოების დასის მიერ წარმოდგენილი იქნება

◆◆◆ **ნინო ჩხეიძის მონაწილეობით** ◆◆◆

◆◆◆ **ღალატის** ◆◆◆

ისტორ. ლეგენდა 5 მოქმ. გრ. ყოფილი თარგ.

მონაწილეობას მიიღებენ: ქ-ნი ა. კარაკოვსკია, თ. ლევინა, ბ. ნებიერიძისა, ე. ჩერქეზოვილისა, ნ. ჩხეიძე; მ-ნი ვ. აბაშიძე, ზ. ბერიშვილი, ვ. გამყრელიძე, გ. გელევიანი, ვ. გუნიანი, ი. იმედაშვილი, ი. ივანიძე, ვ. მარტოვი, ი. ტყეშელაშვილი, კ. შათირიშვილი, დ. ჩარკვიანი და სხვ.

ადგილების ფასი დაკლებულია. დასაწყისი სწორედ სადამამ 8 საათზე. რეჟისორი **ვ. გუნიანი.**

ტფილისის სახაზინო თეატრი. ოპერის არტისტთა ამანაგობა.

ხუთშაბათს, 15 ნოემბერს, წარმოდგენილი იქნება

მარტოვი და მარტოვი

ოპერა 3 მოქმ. 4 სურათი. ტრაგიკული რეჟისორი.

მონაწილეობას მიიღებენ: ქ-ნი ა. კარაკოვსკია, თ. ლევინა, ბ. ნებიერიძისა, ე. ჩერქეზოვილისა, ნ. ჩხეიძე; მ-ნი ვ. აბაშიძე, ზ. ბერიშვილი, ვ. გამყრელიძე, გ. გელევიანი, ვ. გუნიანი, ი. იმედაშვილი, ი. ივანიძე, ვ. მარტოვი, ი. ტყეშელაშვილი, კ. შათირიშვილი, დ. ჩარკვიანი და სხვ.

ადგილების ფასი დაკლებულია. დასაწყისი 8 საათზე.

„ტფილისის სიმონი“ ხუთშაბათს, 15 ნოემბერს, 1907 წელს.

მონაწილეობას მიიღებენ: ქ-ნი ა. კარაკოვსკია, თ. ლევინა, ბ. ნებიერიძისა, ე. ჩერქეზოვილისა, ნ. ჩხეიძე; მ-ნი ვ. აბაშიძე, ზ. ბერიშვილი, ვ. გამყრელიძე, გ. გელევიანი, ვ. გუნიანი, ი. იმედაშვილი, ი. ივანიძე, ვ. მარტოვი, ი. ტყეშელაშვილი, კ. შათირიშვილი, დ. ჩარკვიანი და სხვ.

ადგილების ფასი დაკლებულია. დასაწყისი 8 საათზე.

ქართული ლიტერატურის კვლევის

მ. მოკლე ხანში გამოცემის დასაწყისი ყველას, ვისაც სურს სიტყვა-კაზმული ნაწარმოების კრებულს ამ კრებულში მონაწილეობის მიღება, თავისი ნაწარმოები გამოგზავნოს შემდეგის ადრეისით: ტფილისი, Головинский проспект № 33 д-р Ивану Гомартели ან: Гановская ул. д. № 6, Константин Туманов.

(5-1)

კავშირები

ტრაქტირების, სამიკრონებისა და ღვინის ხარდადვის პატრონებისა ამით აცხადებს თავის ამანაგობის საყურადღებოდ, რომ ქართულ კავშირებში მოხსენებული ცნობა შესახებ იმისა, ვითომ ზემოხსენებულ კავშირს თავის კრებაზე დაედგინოს გაფორმებული მონაწილეობის ერთი ნაწილის დაკმაყოფილება, სიძარით მოკლებულია, არც ერთი პატრონი არ აკმაყოფილებს მათ მოთხოვნებს, ვინაიდან შესაძლებელი არ არის იმ მოთხოვნებისა დაკმაყოფილება.

მუშაობა მიდის იმ პირობით, რომელიც კავშირმა შეიმუშავა და რომელიც გამოცხადებული იყო კავშირებში. შეცვლილი იქნა მხოლოდ ერთი მუხლი: 12 ს. მაგივრად შემოღებულ იქნა 10 საათის სამუშაო დღე.

(4-417-2)

ი. გ. გომარტიანი

იღებს ავადმყოფებს ყოველ დღე დილით 8-2 საათამდე, საღამოთი 5-7 საათამდე, გოლოვინის ქუჩა, № 33.

(25-892-17)

ქ. ქუთაისში

მედიკოსი ი. ი. ნარბეკი

იღებს განხილვის ვენეროლოგი, სიფილიზ და კანის ავადმყოფებს. სწავლობს ქუჩების, ძირბაგების, ბუბონების და სხ. უპროფესიონალიზმის, ჰაერის შეტოვას. 12-2 საათამდე. გვერდის ქუჩა, აბუღაძის შესახვევი, ილიაძის სახლი.

(25-89-11)

ტფილისი

ნიკოლოზი

იღებს ავადმყოფებს დილით 9-2 ს. საღამოთი, 7-1 საათზე, ვერა ოლგას ქუჩა, № 25 (0-223)

ქუთაისში

ტფილისი

მ. დ. ნასარკი

იღებს ავადმყოფებს კვირის დღეების მიხედვით (846)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ყოველდღე შუადღის 12-1 საათამდე, საღამოთი 5-8 საათამდე, ხუთშაბათობით მხოლოდ დილით 8-9-მდე, კვირობით ავადმყოფებს არ მიიღებს. ყორანოვის ქუჩა № 14.

(50-5-10)

ქ. ქუთაისში

ა. ნ. დიასამიძე

იღებს ყოველდღე შუადღის 12-1 საათამდე, საღამოთი 5-8 საათამდე, ხუთშაბათობით მხოლოდ დილით 8-9-მდე, კვირობით ავადმყოფებს არ მიიღებს. ყორანოვის ქუჩა № 14.

(50-5-10)

ტფილისი

ი. ზ. კანდელიანი

დაბრუნდა ტფილისში და განახლა კბილით ავადმყოფობა მიღება. სწავლობს კბილებს, აკეთებს პლომბებს და სხვა. ახალ ხელნაწერ კბილებს. იღებს ახალ ბინაზე რაზიხევი ქუჩაზე, № 11, სახლი ბაბალიძისა, ვორცხის ძეგლის მახლობლად. 9-2 ს. და 4-7 ს. (25-407-6)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

ყვავილის და სხვა გადამდებ სენის ავრა. ავადმყოფებს იღებს დილით 8-12 საათზე და საღამოთი 4-5 წუთ. პოლიციის ქ. გიგიაშვილის სახლი. (25-33-8)

ტფილისი

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ავადმყოფებს დილით 9-3, საღამოთი 5-7 ს. ადრეის: მიხეილის ქუჩა, № 37. (25-420-2)

ქ. ქუთაისში

ს. ზ. მირზოაშვილი

იღებს ავადმყოფებს დილით 12-1, საღამოთი 5-7 საათ. ყორანოვის ქ. ვერა ოლგას ქუჩა № 20 ტელ. 791. (0-5-45)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ავადმყოფებს დილით 12-1, საღამოთი 5-7 საათ. ყორანოვის ქ. ვერა ოლგას ქუჩა № 20 ტელ. 791. (0-5-45)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ავადმყოფებს დილით 12-1, საღამოთი 5-7 საათ. ყორანოვის ქ. ვერა ოლგას ქუჩა № 20 ტელ. 791. (0-5-45)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ავადმყოფებს დილით 12-1, საღამოთი 5-7 საათ. ყორანოვის ქ. ვერა ოლგას ქუჩა № 20 ტელ. 791. (0-5-45)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ავადმყოფებს დილით 12-1, საღამოთი 5-7 საათ. ყორანოვის ქ. ვერა ოლგას ქუჩა № 20 ტელ. 791. (0-5-45)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ავადმყოფებს დილით 12-1, საღამოთი 5-7 საათ. ყორანოვის ქ. ვერა ოლგას ქუჩა № 20 ტელ. 791. (0-5-45)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ავადმყოფებს დილით 12-1, საღამოთი 5-7 საათ. ყორანოვის ქ. ვერა ოლგას ქუჩა № 20 ტელ. 791. (0-5-45)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ავადმყოფებს დილით 12-1, საღამოთი 5-7 საათ. ყორანოვის ქ. ვერა ოლგას ქუჩა № 20 ტელ. 791. (0-5-45)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ავადმყოფებს დილით 12-1, საღამოთი 5-7 საათ. ყორანოვის ქ. ვერა ოლგას ქუჩა № 20 ტელ. 791. (0-5-45)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ავადმყოფებს დილით 12-1, საღამოთი 5-7 საათ. ყორანოვის ქ. ვერა ოლგას ქუჩა № 20 ტელ. 791. (0-5-45)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ავადმყოფებს დილით 12-1, საღამოთი 5-7 საათ. ყორანოვის ქ. ვერა ოლგას ქუჩა № 20 ტელ. 791. (0-5-45)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ავადმყოფებს დილით 12-1, საღამოთი 5-7 საათ. ყორანოვის ქ. ვერა ოლგას ქუჩა № 20 ტელ. 791. (0-5-45)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ავადმყოფებს დილით 12-1, საღამოთი 5-7 საათ. ყორანოვის ქ. ვერა ოლგას ქუჩა № 20 ტელ. 791. (0-5-45)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ავადმყოფებს დილით 12-1, საღამოთი 5-7 საათ. ყორანოვის ქ. ვერა ოლგას ქუჩა № 20 ტელ. 791. (0-5-45)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ავადმყოფებს დილით 12-1, საღამოთი 5-7 საათ. ყორანოვის ქ. ვერა ოლგას ქუჩა № 20 ტელ. 791. (0-5-45)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ავადმყოფებს დილით 12-1, საღამოთი 5-7 საათ. ყორანოვის ქ. ვერა ოლგას ქუჩა № 20 ტელ. 791. (0-5-45)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ავადმყოფებს დილით 12-1, საღამოთი 5-7 საათ. ყორანოვის ქ. ვერა ოლგას ქუჩა № 20 ტელ. 791. (0-5-45)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ავადმყოფებს დილით 12-1, საღამოთი 5-7 საათ. ყორანოვის ქ. ვერა ოლგას ქუჩა № 20 ტელ. 791. (0-5-45)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ავადმყოფებს დილით 12-1, საღამოთი 5-7 საათ. ყორანოვის ქ. ვერა ოლგას ქუჩა № 20 ტელ. 791. (0-5-45)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ავადმყოფებს დილით 12-1, საღამოთი 5-7 საათ. ყორანოვის ქ. ვერა ოლგას ქუჩა № 20 ტელ. 791. (0-5-45)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ავადმყოფებს დილით 12-1, საღამოთი 5-7 საათ. ყორანოვის ქ. ვერა ოლგას ქუჩა № 20 ტელ. 791. (0-5-45)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ავადმყოფებს დილით 12-1, საღამოთი 5-7 საათ. ყორანოვის ქ. ვერა ოლგას ქუჩა № 20 ტელ. 791. (0-5-45)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ავადმყოფებს დილით 12-1, საღამოთი 5-7 საათ. ყორანოვის ქ. ვერა ოლგას ქუჩა № 20 ტელ. 791. (0-5-45)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ავადმყოფებს დილით 12-1, საღამოთი 5-7 საათ. ყორანოვის ქ. ვერა ოლგას ქუჩა № 20 ტელ. 791. (0-5-45)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ავადმყოფებს დილით 12-1, საღამოთი 5-7 საათ. ყორანოვის ქ. ვერა ოლგას ქუჩა № 20 ტელ. 791. (0-5-45)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ავადმყოფებს დილით 12-1, საღამოთი 5-7 საათ. ყორანოვის ქ. ვერა ოლგას ქუჩა № 20 ტელ. 791. (0-5-45)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ავადმყოფებს დილით 12-1, საღამოთი 5-7 საათ. ყორანოვის ქ. ვერა ოლგას ქუჩა № 20 ტელ. 791. (0-5-45)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ავადმყოფებს დილით 12-1, საღამოთი 5-7 საათ. ყორანოვის ქ. ვერა ოლგას ქუჩა № 20 ტელ. 791. (0-5-45)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ავადმყოფებს დილით 12-1, საღამოთი 5-7 საათ. ყორანოვის ქ. ვერა ოლგას ქუჩა № 20 ტელ. 791. (0-5-45)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ავადმყოფებს დილით 12-1, საღამოთი 5-7 საათ. ყორანოვის ქ. ვერა ოლგას ქუჩა № 20 ტელ. 791. (0-5-45)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ავადმყოფებს დილით 12-1, საღამოთი 5-7 საათ. ყორანოვის ქ. ვერა ოლგას ქუჩა № 20 ტელ. 791. (0-5-45)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ავადმყოფებს დილით 12-1, საღამოთი 5-7 საათ. ყორანოვის ქ. ვერა ოლგას ქუჩა № 20 ტელ. 791. (0-5-45)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ავადმყოფებს დილით 12-1, საღამოთი 5-7 საათ. ყორანოვის ქ. ვერა ოლგას ქუჩა № 20 ტელ. 791. (0-5-45)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ავადმყოფებს დილით 12-1, საღამოთი 5-7 საათ. ყორანოვის ქ. ვერა ოლგას ქუჩა № 20 ტელ. 791. (0-5-45)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ავადმყოფებს დილით 12-1, საღამოთი 5-7 საათ. ყორანოვის ქ. ვერა ოლგას ქუჩა № 20 ტელ. 791. (0-5-45)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ავადმყოფებს დილით 12-1, საღამოთი 5-7 საათ. ყორანოვის ქ. ვერა ოლგას ქუჩა № 20 ტელ. 791. (0-5-45)

ქ. ქუთაისში

მ. ი. ჯავახიანი

იღებს ავადმყოფებს დილით 12-1, საღამოთი 5-7 საათ. ყორანოვის ქ. ვერა ოლგას ქუჩა № 20 ტელ. 791. (0-5-45)

ლეს ბლოკის ყოველ განცხადებასა და გადაკრები: გადმოსროლილ სიტყვას კონსტრუქციის შესახებ; რა—ეგებ „გამოცემა“ ახსნათ. მაგრამ არაფერ სათანადო ყურადღება არ ათხოვთ იმას, რაც ხომოიკოვმა სიტყვა, რამაც სათანადოში არა ჩვეულებრივ აღფრთოვანება გამოიწვია და რასაც წამ და უწყიმ იმეორებენ ამ დღეებში ოქტომბრისტიტისა და მემარჯვენეობის, კონსტრუქციის მომხრეობისა და მოწინააღმდეგეობის, და რასაც ჩვენთვის, არა-რუსთათვის, განსაკუთრებული წინააღმდეგობა აქვს. ხომოიკოვმა ხაზგასმით წარმოსთქვა თავის პირველ საპროგრამო სიტყვაში, რომ ახალ სათანადოში მთავარი მოვალეობაა, დაცვის რუეთის ერთ-ერთი და მთლიანობა. სათანადოში უმრავლესობა აღფრთოვანებული „რუა“-თი მიეგება ამ სიტყვებს; უმრავლესობის პრესისა და ხაზგასმით იმეორებს ამ სიტყვებს; შეარჩუნებთა ლიდერები და სხვა და სხვა ფრაქციები სხარულით ცას ეწყვიან: სათანადოში მუიციელ აქვს შეგებული რუსული ნაციონალური იდეალო.

რას ნიშნავს ეს პარტიოტული დემონსტრაცია? რომ ასეთი დემონსტრაცია მართო შეშინებულ რუსებს მოეხდინათ, მაშინ მაინც და მაინც დიდს ყურადღების ღირსი არ იქნებოდა; მაგრამ, როცა მასში მონაწილეობას ღებულსათა სათანადოში თავისუფლომარე და ის პარტია, რომელიც ხელმძღვანელი იქნება სათანადოში, როცა ამ დემონსტრაციის სიამოვნებით აღნიშნავს თვით მთავრობის ოფიციალო, მაშინ საქმე სხვა მიმართულებას იღებს და მისი მიფრთხევა ოპოზიციის პრესისის მხრით დანაშაულობათა და ჩაითვლობს.

რა საქარო იყო, უმეტესად სათანადოში განხრის დღეს, რუსეთის მალიანობის დაცვზე ლაპარაკი? ვინ განზრახა ამ მთლიანობის დარღვევა? ვის წინააღმდეგ ამოიღეს ქარქაშებთან ხმლები ხომოიკოვმა, პურიშვიტებთან, ბობრინსკებთან და მათგან მათმა ამანაგობამ? პირველის შეზღვევა, უნდა ვიგულისხმეთ, რომ ეს დროინდელი გამოწვეულია პოლონელთა და სხვა ერთი მისწრაფებით ავტონომიისაკენ. მაგრამ, განა ოქტომბრისტიტის ლიდერებმა და მათმა პარტიამაც არ იციან, რომ ავტონომია განცალკევებას და რუსეთის მთლიანობის დარღვევას არ მოასწავებს? განა არ იციან, რომ დღეს, რუსეთის დღევანდელ პოლიტიკურ მომენტში, ამ ავტონომიისაკენ არაფერ მთავრობის საქმე იყო,—იმ დღევანდელ მთავრობისა, რომელიც არც ძველის რეჟიმის სრულ რესტავრაციასზე ჰქვირობს, არც 17 ოქტომბრის დაპირების შესრულებაზე, რომელსაც მიზნად აქვს ჯერ უნახავი კომპრომისი მოახდინოს აბსოლუტიზმისა და თან ამ აბსოლიუტიზმის შემზღვეველ სახალხო წარმომადგენლობის შორის. მაგრამ თავი დავენებოთ ჯერ-ჯერობით საქათის ამ მხარეს და აღნიშნოთ ის ერთი-რამ, რაც ერთბაშად აკავშირებს დღეს რუსის კონსტრუქციონალისტიტისა და ანტიკონსტრუქციონალისტიტისა.

რუსულ პრესისა, რასაკვირველია, უფრო აინტერესებს იმ „გამოცემის“ ახსნა, რომელსაც შეიცავს ხსენებული ბლოკი კონსტრუქციის მომხრეთა და მოწინააღმდეგეთა. ამიტომ ყველა განხილვა გაცხადებული ინტერესით იხილვენ მესამე სათანადოში პირველ კრებებს სწორედ ამ მხრით. ახალ თავგადასავლის სიტყვაში, მაგალითად, მათ განსაკუთრებული ყურადღება მიჰქვიან იმ გარემოებას, რომ ხომოიკოვმა სიტყვა „კონსტრუქცია“ არ მოიხსენია. ლიბერალებს თავზარი დასცა იმ გარემოების გამოყენებებამ, რომ ეს უბრალო lapsus-ი კარ იყო, არამედ წინააღმდეგ განზრახული შეარჩუნება ოქტომბრისტიტისა და მემარჯვენეთა შორის. შედეგ, პრესის გულმოდგინეობით

ლეს ბლოკის ყოველ განცხადებასა და გადაკრები: გადმოსროლილ სიტყვას კონსტრუქციის შესახებ; რა—ეგებ „გამოცემა“ ახსნათ. მაგრამ არაფერ სათანადო ყურადღება არ ათხოვთ იმას, რაც ხომოიკოვმა სიტყვა, რამაც სათანადოში არა ჩვეულებრივ აღფრთოვანება გამოიწვია და რასაც წამ და უწყიმ იმეორებენ ამ დღეებში ოქტომბრისტიტისა და მემარჯვენეობის, კონსტრუქციის მომხრეობისა და მოწინააღმდეგეობის, და რასაც ჩვენთვის, არა-რუსთათვის, განსაკუთრებული წინააღმდეგობა აქვს. ხომოიკოვმა ხაზგასმით წარმოსთქვა თავის პირველ საპროგრამო სიტყვაში, რომ ახალ სათანადოში მთავარი მოვალეობაა, დაცვის რუეთის ერთ-ერთი და მთლიანობა. სათანადოში უმრავლესობა აღფრთოვანებული „რუა“-თი მიეგება ამ სიტყვებს; უმრავლესობის პრესისა და ხაზგასმით იმეორებს ამ სიტყვებს; შეარჩუნებთა ლიდერები და სხვა და სხვა ფრაქციები სხარულით ცას ეწყვიან: სათანადოში მუიციელ აქვს შეგებული რუსული ნაციონალური იდეალო.

რას ნიშნავს ეს პარტიოტული დემონსტრაცია? რომ ასეთი დემონსტრაცია მართო შეშინებულ რუსებს მოეხდინათ, მაშინ მაინც და მაინც დიდს ყურადღების ღირსი არ იქნებოდა; მაგრამ, როცა მასში მონაწილეობას ღებულსათა სათანადოში თავისუფლომარე და ის პარტია, რომელიც ხელმძღვანელი იქნება სათანადოში, როცა ამ დემონსტრაციის სიამოვნებით აღნიშნავს თვით მთავრობის ოფიციალო, მაშინ საქმე სხვა მიმართულებას იღებს და მისი მიფრთხევა ოპოზიციის პრესისის მხრით დანაშაულობათა და ჩაითვლობს.

რა საქარო იყო, უმეტესად სათანადოში განხრის დღეს, რუსეთის მალიანობის დაცვზე ლაპარაკი? ვინ განზრახა ამ მთლიანობის დარღვევა? ვის წინააღმდეგ ამოიღეს ქარქაშებთან ხმლები ხომოიკოვმა, პურიშვიტებთან, ბობრინსკებთან და მათგან მათმა ამანაგობამ? პირველის შეზღვევა, უნდა ვიგულისხმეთ, რომ ეს დროინდელი გამოწვეულია პოლონელთა და სხვა ერთი მისწრაფებით ავტონომიისაკენ. მაგრამ, განა ოქტომბრისტიტის ლიდერებმა და მათმა პარტიამაც არ იციან, რომ ავტონომია განცალკევებას და რუსეთის მთლიანობის დარღვევას არ

უნდა წავიკეთოთ „თავისუფალი“ მამულები რუსების დასახლებლად და სხვა. ამგვარი მოვიწოდებთ არაინ დღეს გამსჭვალულნი ის „ზუბრები“, რომელთაც ხელში ჩაიგდეს პარლამენტი და რომელიც ისტორიამ არგუნა რუსეთის შინაურ პოლიტიკის ხელმძღვანელობა. ამ „ზუბრებს“ შეუერთდნენ დღეს ოქტომბრის ტიპის, რომელიც კადეტების სწორედ იმით იწოდებენ, რომ კადეტები კონსტიტუციონალური (sic) არიან და მემარჯვენეთ ამგვარნი იმით, რომ ამათ რუ“ სული“ ნაციონალიზმი ასულდგმულბის ამგვარად, რუს ლიბერალიზმმა—ოქტომბრის ტიპის თავის წმინდა სკონსტიტუციო credo-ს შელახეს და ანტიკონსტიტუციონალიზმს შეუკავშირდნენ, რომელიც თავის შოვინისტურ მისწრაფებითა განსახორციელებლად მარჯვე ნიადაგი შექმნა. ასეთი მდგომარეობა საქმეთა უკიდურესი მარჯვენაგანია: თუ დღევანდელი უკაცრავად პასუხია კონსტიტუციო გამაგრდა და რუსეთის ხელმძღვანელად მესამე სათათბირო დარჩა, არა-არსნი და განაპირა ქვეყნები დიდ განსაცდელს უნდა მოელოდნენ.

სახელმწიფო სათათბირო და სამჭო.

12 ნოემბრის კრება. ამ დღეს სათათბიროს წარდგინა 17 ოქტომბრის კავშირის ცენტრალური კომიტეტის წევრთა მიერ შედგენილი პროექტი უკვე შეგარაზილეს ადრესისა, რომელიც სათათბირომ უნდა მიართვის ხელმწიფეს, თანახმად სათათბიროს 250 წევრის წინადადებისა. პროექტის ტექსტი ჯერ არ ვიცით; საზოგადოდ იგი მოკლებულია პოლიტიკურ მომენტებს; შეიცავს მადლობას ხალხის წარმომადგენლობის შექმნას და 17 ოქტომბრის მანიფესტის გამოცემისათვის; აგრეთვე აღიქმას, რომ სათათბირო შეეცდება რუსეთში მშვიდობიანობის აღდგენას და საქირო რეფორმების განხორციელებას. პროექტის გამო სათათბიროში დიდი კამათი გამოითქვა: 50-ზედ მეტი ორატორი ჩაწვიდა. ოქტომბრის ტიპის მანიფესტის ზოგი წარმომადგენლები, აკადემიკოსები და მოითხოვენ მის დამტკიცებას უკიდურესად და ერთხმად; უკიდურესი მემარჯვენენი მოითხოვენ ზოგ ცვლილებას, რომლით სურთ ხაზი გაუსვან იმ გარემოებას, რომ სახალხო წარმომადგენლობის არსებობა არ უწინააღმდეგება მეფის თეოკრატიული ძალის უფლებას; კადეტებიც მოითხოვენ ცვლილებებს, რომლით განზახვა აქვთ მტკიცედ აღნიშნონ, რომ 17 ოქტომბრის მანიფესტით კონსტიტუცია არის გამოცხადებული. ს. დემოკრატები კრებას არ

დასწრებინან. ხვალ დაწერილებით გავაცნობთ მკითხველთ ამ კრების ამბებს.

ორის დეპუტატის გარდაცვალება. ორი კვირა, რაც სახელმწიფო სათათბირო გაიხსნა და უკვე ორი დეპუტატი გარდაიცვალა: შმიტოვი და მორიცი. შმიტოვი ბესარაბიდან იყო არჩეული, მისი თვლებით უკიდურესი მემარჯვენე იყო. მორიცი ქალაქ რიგადან იყო არჩეული და ეკუთვნოდა ზომიერ მემარჯვენეთა ჯგუფს.

კაპუსტინის აზრი შეთანხმების შესახებ. პრეფესორი კაპუსტინი მეორე სათათბიროს წევრი იყო და ელაც იქნება არჩეული. ის ეკუთვნის ოქტომბრის ტიპის პარტიას და მეთაურობს ამ პარტიის მემარჯვენე ჯგუფს. კაპუსტინი ერთად ერთი კაცია ოქტომბრის ტიპის, რომელსაც გულწრფელად სწამს კონსტიტუცია. მას უთქვამს „რუს. სლ.“ კორესპონდენტისთვის: „ჩვენს პარტიაში ორი ჯგუფია: მემარჯვენე და მემარცხენე. მემარჯვენენი მარჯვენი გვეწვევიან, მაგრამ მათი ცდა ტყუილია. ჩვენში ბევრია ისეთი დეპუტატი, რომელსაც გულში ძალიან სურს ძველ პოლიტიკურ წყობილებას აღდგენა, მაგრამ ხმა მალა ამის თქმას ვერ ბედავენ. ცხადია, რომ ესენიც მალე მოარჯულდებიან. იმასაც ამბობენ, ვითომ ჩვენ და მემარჯვენეებმა წერილობითი ხელშეკრულება დავდეთ და შევთანხმდით. ეს ტყუილია. ჩვენ მხოლოდ დროებით შევთანხმდით პრეზიდიუმის ამორჩევის დროს. მაშინაც მე და მემარცხენე ოქტომბრის ტიპის ამის წინააღმდეგი ვიყავით. ესა ჩვენს ფრაქციაში 160 კაცი ითვლება, ზოგი მარცხენე გარბის, მაგრამ სამაგიეროდ ზოგი მარჯვენა მხრიდან გვემბრება.“

სამღვდელოება სათათბიროში.

სათათბიროში 50-ზე მეტი მღვდელია აქედან ერთი ეკუთვნის შრომის ჯგუფს, ათი—ოქტომბრის ტიპის, დანარჩენნი მემარჯვენენი არიან. მღვდლებმა და ეპისკოპოსებმა ცალკე ჯგუფი დააარსეს. მათ სურთ აგრარულ, საგლეხო და საეკლესიო საქმეების გაჩევის დროს ეთაღდ იმპოქედონ. მღვდლები ამბობენ, მეორე სათათბიროში 40 პოლიმელს ხშირად გადაუწყვეტიათ ამა თუ იმ საკითხის ბედობა, ეხლა კი მღვდლები დაიქვრნ მათ ადგილსაო.

მღვდლები, რასაკვირველია, სცდებიან, პარლამენტში ხელობის ნიადაგზე შეგუფება შეუძლებელია. მათი ჯგუფიც ალბათ მალე გაითქვიფება პარტიებში.

მემარჯვენეთა დაშლა. მემარჯვენეთა ჯგუფი სათათბიროში ორ დიდ ნაწილად იყოფა ერთი ნაწილი ძალაუფლებურად ურაცდება ახალ წყობილებას მეორე ნაწილის ორგანიზაციას წარმოადგენენ, რომლებსაც მხოლოდ განსაზღვრულ დარგში შეუძლიან მოქმედება და ამიტომ სარგებლობაც მხოლოდ ამ განსაზღვრულ დარგში მოქმედებით შეუძლიანთ მოიტანონ. არსებულ წესწყობილების გარდასაქმნელად ბევრნი არიან საშუალებას არსებობს. ყველა ამ საშუალებით უნდა ისარგებლოს სოციალისტმა. ერთი რომელიც საშუალების უარყოფა მეორის სისარგებლოთ, ან ერთის აღიარება მეორის საზიანოთ მავნებელ მოქმედებად უნდა ჩითვალოს. კოაპერაციების დასარსება ერთ-ერთ ანხიარ საშუალებას წარმოადგენს. ამიტომ სოციალისტურმა პარტიამ ენერგიული მონაწილეობა უნდა მიიღოს კოაპერატიულ მოძრაობაში და ეს ელასტიური იარაღი იმხარად უნდა მოიხიქოს, რომ სოციალისტურ წესწყობილებას განსახორციელებლად გამოადგეს.

ბელგიის სოციალისტური პარტია თავიდანვე აწარმოა პოზიციას იღვა: იგი არც აპირებდა კოაპერატიულ მოძრაობის მნიშვნელობას და არც უყურადღებოთ სტრუქტურა მას. იგი ებრძოდა როგორც მემარჯვენე მტრებს, ისე მემარცხენეებს; მან განსაზღვრული ადგილი მიუჩინა სოციალისტურ მოძრაობაში და არც მოსტყუვდა. ბელგიის კოაპერაციები განსაკუთრებით იმითი განსხვავდებიან სხვა ქვეყნის კოაპერაციებისაგან, რომ მათ მტკიცე სოციალისტური ხასიათი აქვთ; სოციალისტურ ხასიათს კი აძლევს ის გარეობა, რომ თითქმის ყველა წევრი კოაპერაციისა ბელგიის სოციალისტურ პარტიის წევრად ითვლება. სოციალისტურ მადლ იღებლებით არიან გატაცებული კოა-

წილი სავსებით უარყოფს კონსტიტუციას და ახალ პოლიტიკურ წესწყობილებას. უკიდურესი მემარჯვენენი პურიშვიკის მეთაურობით ასეთ პირობას აძლევენ ზომიერებს: ან სრულიად ჩამოცილებით ოქტომბრის ტიპის და კონსტიტუციონალურად მარცხენე იწვევენ და ოქტომბრის ტიპის და მათთან ერთად შეადგენენ ცენტრს, სადაც 225 კაცი იქნება.

ახალი ამბავი

სალიტერატურო კრებული. ამ დღებში ტფილისში დაარსდა ქართველი ლიტერატორთა ჯგუფი, რომელმაც გადაწყვიტა შეუდგეს სიტყვაჯამულ ნაწარმოებს კრებულთა გამოცემას. კრებულში მოთავსებული იქნება ორიგინალური ნაწარმოები და თარგმანი: მოთხრობები, ლექსები, პიესები და სხვა. გამოცემაში მონაწილეობას იღებენ აკაკი, ვაჟა-ფშაველა, დავით კლდიაშვილი, შიო არაგვისპირელი, ი. გომარაული, გ. ვაზაშვილი, ს. ყვანი, მ. ადამაშვილი, ევლიშვილი, ი. ელფთერაძე, ნინო ნაქაძე, მ. მგალობლიშვილი და სხვანი. მისალოდნელია, რომ მონაწილეობას მიიღებენ აგრეთვე ბაჩანა, თ. რაზიკაშვილი, თამაშვილი, ცხელი, ანასტასია ერისთავი, დუტუ მეგრელი და სხვანი. პირველი კრებული გამოვა იანვარს ან თებერვალში.

ახალი გამეც ტფ. გენ. გუბერნატორის განკარგულებისა. საგუბერნო საგლეხო საკრებულოს წევრი ცოვანკოვი, ნამსტინიკის განკარგულებითა, დროებით დანიშნა ტფ. გენ. გუბერნატორის კანცელარიის გამგედ.

სახალხო სამეურნეო საზ. კრება. ხვალ, 16 ნოემბერს, დანიშნულია საზოგადო კრება კავკასიის სასოფლო-სამეურნეო საზოგადოების წევრთა. კრება უნდა განიხილოს მოხსენება საზოგადოების მონაწილე მოღვაწეობის შესახებ, წარსულ წლების ანგარიშები; მოახდინს აგრეთვე სტუკოს წევრთა არჩევნება.

საბჭოს სხდომა. დღეს, 15 ნოემბერს, ტფილისის საბჭოს სხდომაზედ დანიშნულია პურის გაფორების შესახებ მოხსენების განხილვა და აგრეთვე პურზე სწორის ნიხრის დანიშნა.

ლექცია. ვერის სახალხო აღმშენებლობის საზოგადოების წევრები მუშათა პარტიისა. ამიტომ ბელგიის კოაპერატიურ მოძრაობის განხილვა გაკლებით უფრო სანატრესოა ჩვენთვის, ვიდრე სხვა ქვეყნებისა, სადაც სოციალისტური აზრები და სოციალისტური მოქმედება ისე მკიდრით არ არიან დაკავშირებული კოპერატიულ მოძრაობასთან.

საუკეთესო ისტორია ბელგიის კოპერატიულ მოძრაობისა დასწერა ლ. ბერტრანმა, რომელმაც მთელი თავისი სიცოცხლე სოციალისტურ აზრების ქადაგებასა და სოციალისტურ საქმიანობას მოახმარა. ბერტრანი ყოველთვის სათავეში ედგა ხოლმე კოპერატიულ მოძრაობას ბელგიაში და ამიტომ ურიგო არ იქნება ვაგიგოთ, თვითონ ის რა თვალთ უყურებს კოპერატივებს და რა მნიშვნელობას აძლევს მათ. პოლიტიკური რევოლუცია, ამბობს ის ერთს თავის წიგნში, —სამთავრობო პერსონალის გამოცვლაში გამოხატება. შესაძლებელია ხელმწიფის ან იმპერატორის ტახტიდან ჩამოგდება და რესპუბლიკის გამოცხადება. ასე ხდებოდა უწინ და მომავალშიც კიდევ მრავალჯერ მოხდება. უმცირესობას შეუძლიან უფლება ხელში ჩაიგდოს, მასის გულ-გრილობით იხარებლოს და ხალხს თავისი სურვილები მოახვიოს კისერზე, მაგრამ ვანა ასევე საქმე, როდესაც ჯერი საზოგადოებრივ ცხოვრების ეკონომიურ საფუძვლებს შეეცლება მიდგება, როდესაც საკირო გადგება საკუთრების ფორმის შეცვლა, საკუთრებისა და შრომის ორგანიზაცია? შესაძლებელია ძალიან სახელმწიფო უფლებების ხელში ჩაგდება და ისინი შემეფებით ეკონომიურ ცვლილებათა მოხდენა? ამისთანა მოქმედება ჩვენ და-

ტორიაში, კვირას, 18 ნოემბერს, ნაშუადღევს 3 1/2 საათზედ, ექამი ვაშაიკიე წიკოხავეს ქართულ ენაზე ლექციას ხოლერის შესახებ.

ტფ. გენ. გუბერნატორის განკარგულებისა. სახელმძღვანელო სამართალში მისცეს თელაველი ილია ფირანაშვილი და კალაურელი ალექსანდრე ნებუნევილი, რომელთაც პარლამენტით 9 ოქტომბერს ვანაძინაში თავ. ლევან ჯანდიერის სახლზე თავდასხმა და გამოცევა. სავან-გუბერნატორში ცხოვრება აეკძალათ მ. სიმონოვს, ივანე ბახტაძეს, ყაზარ მირიანოვს, დავით ლალიაშვილს, იასონ გოგებაშვილს და ივანე ქიტაშვილს. პოლიციის მოთხოვნილებისა და სავალდებულო დადგენილებათა არ ასრულებისათვის სამ-სამი თვით დაპატიმრება გადაუწყვიტეს: კ. არუთინოვს, ლაზარ ინაშვილს, ახმედ-ხალილოლის და იბრაჰიმ-კანალილოლის.

გაგრის საქმე. როგორც უკვე ვწერდით, ბათუმში ამ რამდენიმე დღის წინად დაიწყო გარჩევა ვერდ წოდებულ გაგრის საქმისა. ამ საქმის განხილვა რვა დღეს გასტანა. სასამართლო მიუსჯა: თბ კაცს—კატარგა ხუთიდან თორმეტ წლამდე; ორ კაცს—ციმბირში გადასახლება; რეს—დაპატიმრება ერთი წლით და უფრო ნაკლებ დროთი. ოცხი გაპარულეს.

ადგილი უმაღლეს სასწავლებლისათვის. ტფ. საუნდერსიტეტო კომიტეტი უკვე შეუდგა თადარიგ უმაღლეს სასწავლებლისთვის ადგილის შესაძენად. ამ აზრით კომიტეტის საფინანსო და სტრუქტურული კომისიებმა დათვალა რეს საბურთალოსზე ხმშიაშვილის ადგილი.

სამგლეხო საზოგადოების დეპუტატი. ალექსანდრე ენისკოპოსის გარდაცვალების გამო ჩვენმა რედაქციამ მიიღო სამგლეხო საზოგადოების დეპუტატი—თავად აზნაურობისა და ქალაქის მთელი მარჯვენაგანისა; გორიდან—გორის სასულიერო სასწავლებლისგან; განჯიდან—ადგილობრივ ქართველებისაგან.

სადენიზიფიკაცია კამერა ამ ქალაქში ტფილისში საშინაოდ მძევანტრებს სხვა და სხვა ვადამდე ი სენი და ნამეტნავად ყვავილი. ბარაკში ადგილი აღარაა ავადმყოფთა მისაღებად და ბევრი ავადმყოფი თავის ბინაზე უეჭოდ და უყურადღებოდ დგის ნაბრძანად, რად-და კერძო ექიმები არა თანხმდებიან ავადმყოფთა ექიმობაზე; ჩვენი საქმე არ არის, ეს ქალაქის მიერ დაქორავებულ ექიმის საქმეა, ხოლო ქალაქის ექიმურადაც ანგარიშების გამო ყურს არ იბერტყავს. როგორც ვთქვით, ერთადერთი საშუალება სენის მსხვერპლთა შე-

პრემსსა

ოქტომბრის ტიპის ბანაკში, გაზ. „რუს.“-ით დაფუძვრით, უკვე დიდი განხეთქილებაა. ბევრი უკმაყოფილოა ლიდერების ტაქტიკით; ერთობ მარჯვენი მიიწინიო. ფრაქციიდან უკვე გამოვიდნენ:

16 გლენი და 5 სხვა. მათ შინის გ. ხელმძინსკი, ვრ. პ. ტულსტი, მონაშვილი, დუნაევი და სხვანი. წახვლის წინ ამათ გამომდებლად ლიდერებს შემდეგი: ჩვენ ხალხმა გამომავალი სათათბიროში არა იმითმ რომ ვიგავრით ვუმართო რუსთა კავშირთან, არამედ იმისთვის, რომ მშვიდობიანის გზით გავახლოდო რუსეთი, განვამტკიცოთ კონსტიტუციონური წესწყობილება. ვუმართო რუსთა კავშირ-კი წინააღმდეგა კონსტიტუციონისა და რა საჭიროა მათთან კავშირს და თანხმობა? ოქტომბრის ტიპის ლიდერებს ძალიან ეწყინათ ეს სიტყვები... ახლა სხვებიც ამირებენ ფრაქციიდან გასვლას.

ყველა, ვინც ოქტომბრის ტიპისაგან მოიხრის, პროგრესისტთა ჯგუფში ეწვერებს და ამრავალ სდგება ახალი ჯგუფი, რომელიც ნახევრის მუშისა. მაგრამ კიდევ არა უჭირდა რა ბელგიურ მუშას, პური და კარტოფილი მიანიც რომ ჰქონდა უზრუნველყოფილი. 1845—1847 წლებში კარტოფილსაც კი იგი გაუჩინდა, პური მისთვისაც სძაფილი იყო და სამუშაო ხელ-ფასიც საშინლად დაცა. შიმშილობა მძინავრებდა. თუ წინათ დაზღვევითა რიცხვი აღმართებოდა და ხოცილებს, ამ უბედურს წელიწადში 14,750 კაცით მეტი კვდებოდა, ვიდრე იზადებოდა. გახშირდა ავად-მყოფობა, უკიდურეს სიღარიბის მოპყვა ავანაპირობა და ქურდობის გაფრთხილება; დიანობა ლოთობა და გარყვნილება. ერთის სიტყვით, ამ წლებში ბელგიაში საყოველთაო უბედურება არსებობდა.

მთავრობამ და საზოგადოებამ ყურადღება მიამკცა ამისთანა გაჭირების შესაფერი ზომების მიღო ანტივერანში, ლექსია, მეხლენსა და იბერნი ძალიან კომოდენენ დანხარება აღმოჩინათ დამწეულ ხალხისთვის. ბრიუსელში და არსდა კომუნალური ფურინ და ხორცის ღებანი, სიღინაც მუშებს ით ფუნალ შექმლოთ შექმნათ სანოვაგე. ქალაქის ბურჟუაზია იმ დროს გასაოცრების მნიშვნობით იქცეოდა და ლიბერალურ საქმეებში დიდს მონაწილეობას იღებდა მიუხედავად ყველა ამისა მუშა ხალხის მდგომარეობა მიანიც აუტანელი იყო. 1848 წელს გარემოება ცოტა შეიცვალა. მეორე წელიწადს მოსავალი უმეტესი მოვიდა და ხალხსა ცოტა სული მიიღება. მაგრამ წარსულ წლის მნიშვნობა კი ყველას კარგად ახსოვდა. მუშა ხალხი გამოდივებდა შეტყუა, ის ჩაუფქვრდა თავის მდგომარეობას და ცხოვრების პირობების გასაუმჯობესებლად საშუა-

შედეგები

კოოპერაციები და მათი მნიშვნელობა მუშათა მოძრაობაში. (შედეგები *)

2. ბელგიის კოაპერაციები.

მიუხედავად იმისა, რომ კოაპერაციები ცხადს სარგებლობას აძლევენ მშრომელ ხალხს და სოციალისტურის თვალსაზრისითაც სისარგებლო ორგანიზაციას წარმოადგენენ, მათ მიანიც ბევრი პრინციპალური მოწინააღმდეგენი ჰყავთ. კოაპერაციებს მარჯვნიდან ბურჟუაზია და ბურჟუაზიული პრესა ებრძვის, მარცხნიდან კი ისეთი რევოლუციონერები, რომელთაც ერთის დაკვირბა სურთ კაპიტალისტურ წესწყობილების განხორციელება და გულუბრყვილობა სწამთ, რომ ცხოვრებაც ისეთის სიჩქარით მიფრინავს, როგორც მათი დაუღლოელი ფანტაზია და აზრები. მარტო დანგრევა არსებულ ეკონომიურ ურთიერთობისა, კიდევ რომ შესაძლებელი იყოს მისი განხორციელება ერთის დაკვირბა, სრულიად არა კმაყოფიანობა ორგანიზაცია მომავალ წესწყობილებისა; ორგანიზაციონური მუშაობა კი ყოველთვის იმაზე უფროსად ვიქმედება, ვიდრე ბევრსა ჰგონია. კოაპერაციები ჩვენ ისეთს ორგანიზაციად მიგვაჩნია, რომლის შემწეობითაც მომავალ წესწყობილებაში გადასვლა გაადვილდება.

ვისაც ჰგონია, რომ კოაპერაციები ერთადერთი საშუალებაა სოციალისტურ წესწყობილების განსახორციელებლად, ის, რასაკვირველია, ეალბ აზრს ადგია. კოაპერაციები თავის სტრუქტურით

ისე-ის ორგანიზაციას წარმოადგენენ, რომლებსაც მხოლოდ განსაზღვრულ დარგში შეუძლიანთ მოქმედება და ამიტომ სარგებლობაც მხოლოდ ამ განსაზღვრულ დარგში მოქმედებით შეუძლიანთ მოიტანონ. არსებულ წესწყობილების გარდასაქმნელად ბევრნი არიან საშუალებას არსებობს. ყველა ამ საშუალებით უნდა ისარგებლოს სოციალისტმა. ერთი რომელიც საშუალების უარყოფა მეორის სისარგებლოთ, ან ერთის აღიარება მეორის საზიანოთ მავნებელ მოქმედებად უნდა ჩითვალოს. კოაპერაციების დასარსება ერთ-ერთ ანხიარ საშუალებას წარმოადგენს. ამიტომ სოციალისტურმა პარტიამ ენერგიული მონაწილეობა უნდა მიიღოს კოაპერატიულ მოძრაობაში და ეს ელასტიური იარაღი იმხარად უნდა მოიხიქოს, რომ სოციალისტურ წესწყობილებას განსახორციელებლად გამოადგეს.

ბელგიის სოციალისტური პარტია თავიდანვე აწარმოა პოზიციას იღვა: იგი არც აპირებდა კოაპერატიულ მოძრაობის მნიშვნელობას და არც უყურადღებოთ სტრუქტურა მას. იგი ებრძოდა როგორც მემარჯვენე მტრებს, ისე მემარცხენეებს; მან განსაზღვრული ადგილი მიუჩინა სოციალისტურ მოძრაობაში და არც მოსტყუვდა. ბელგიის კოაპერაციები განსაკუთრებით იმითი განსხვავდებიან სხვა ქვეყნის კოაპერაციებისაგან, რომ მათ მტკიცე სოციალისტური ხასიათი აქვთ; სოციალისტურ ხასიათს კი აძლევს ის გარეობა, რომ თითქმის ყველა წევრი კოაპერაციისა ბელგიის სოციალისტურ პარტიის წევრად ითვლება. სოციალისტურ მადლ იღებლებით არიან გატაცებული კოა-

წილი სავსებით უარყოფს კონსტიტუციას და ახალ პოლიტიკურ წესწყობილებას. უკიდურესი მემარჯვენენი პურიშვიკის მეთაურობით ასეთ პირობას აძლევენ ზომიერებს: ან სრულიად ჩამოცილებით ოქტომბრის ტიპის და კონსტიტუციონალურად მარცხენე იწვევენ და ოქტომბრის ტიპის და მათთან ერთად შეადგენენ ცენტრს, სადაც 225 კაცი იქნება.

სალიტერატურო კრებული. ამ დღებში ტფილისში დაარსდა ქართველი ლიტერატორთა ჯგუფი, რომელმაც გადაწყვიტა შეუდგეს სიტყვაჯამულ ნაწარმოებს კრებულთა გამოცემას. კრებულში მოთავსებული იქნება ორიგინალური ნაწარმოები და თარგმანი: მოთხრობები, ლექსები, პიესები და სხვა. გამოცემაში მონაწილეობას იღებენ აკაკი, ვაჟა-ფშაველა, დავით კლდიაშვილი, შიო არაგვისპირელი, ი. გომარაული, გ. ვაზაშვილი, ს. ყვანი, მ. ადამაშვილი, ევლიშვილი, ი. ელფთერაძე, ნინო ნაქაძე, მ. მგალობლიშვილი და სხვანი. მისალოდნელია, რომ მონაწილეობას მიიღებენ აგრეთვე ბაჩანა, თ. რაზიკაშვილი, თამაშვილი, ცხელი, ანასტასია ერისთავი, დუტუ მეგრელი და სხვანი. პირველი კრებული გამოვა იანვარს ან თებერვალში.

ახალი გამეც ტფ. გენ. გუბერნატორის განკარგულებისა. საგუბერნო საგლეხო საკრებულოს წევრი ცოვანკოვი, ნამსტინიკის განკარგულებითა, დროებით დანიშნა ტფ. გენ. გუბერნატორის კანცელარიის გამგედ.

სახალხო სამეურნეო საზ. კრება. ხვალ, 16 ნოემბერს, დანიშნულია საზოგადო კრება კავკასიის სასოფლო-სამეურნეო საზოგადოების წევრთა. კრება უნდა განიხილოს მოხსენება საზოგადოების მონაწილე მოღვაწეობის შესახებ, წარსულ წლების ანგარიშები; მოახდინს აგრეთვე სტუკოს წევრთა არჩევნება.

საბჭოს სხდომა. დღეს, 15 ნოემბერს, ტფილისის საბჭოს სხდომაზედ დანიშნულია პურის გაფორების შესახებ მოხსენების განხილვა და აგრეთვე პურზე სწორის ნიხრის დანიშნა.

ლექცია. ვერის სახალხო აღმშენებლობის საზოგადოების წევრები მუშათა პარტიისა. ამიტომ ბელგიის კოაპერატიურ მოძრაობის განხილვა გაკლებით უფრო სანატრესოა ჩვენთვის, ვიდრე სხვა ქვეყნებისა, სადაც სოციალისტური აზრები და სოციალისტური მოქმედება ისე მკიდრით არ არიან დაკავშირებული კოპერატიულ მოძრაობასთან.

საუკეთესო ისტორია ბელგიის კოპერატიულ მოძრაობისა დასწერა ლ. ბერტრანმა, რომელმაც მთელი თავისი სიცოცხლე სოციალისტურ აზრების ქადაგებასა და სოციალისტურ საქმიანობას მოახმარა. ბერტრანი ყოველთვის სათავეში ედგა ხოლმე კოპერატიულ მოძრაობას ბელგიაში და ამიტომ ურიგო არ იქნება ვაგიგოთ, თვითონ ის რა თვალთ უყურებს კოაპერატივებს და რა მნიშვნელობას აძლევს მათ. პოლიტიკური რევოლუცია, ამბობს ის ერთს თავის წიგნში, —სამთავრობო პერსონალის გამოცვლაში გამოხატება. შესაძლებელია ხელმწიფის ან იმპერატორის ტახტიდან ჩამოგდება და რესპუბლიკის გამოცხადება. ასე ხდებოდა უწინ და მომავალშიც კიდევ მრავალჯერ მოხდება. უმცირესობას შეუძლიან უფლება ხელში ჩაიგდოს, მასის გულ-გრილობით იხარებლოს და ხალხს თავისი სურვილები მოახვიოს კისერზე, მაგრამ ვანა ასევე საქმე, როდესაც ჯერი საზოგადოებრივ ცხოვრების ეკონომიურ საფუძვლებს შეეცლება მიდგება, როდესაც საკირო გადგება საკუთრების ფორმის შეცვლა, საკუთრებისა და შრომის ორგანიზაცია? შესაძლებელია ძალიან სახელმწიფო უფლებების ხელში ჩაგდება და ისინი შემეფებით ეკონომიურ ცვლილებათა მოხდენა? ამისთანა მოქმედება ჩვენ და-

ტორიაში, კვირას, 18 ნოემბერს, ნაშუადღევს 3 1/2 საათზედ, ექამი ვაშაიკიე წიკოხავეს ქართულ ენაზე ლექციას ხოლერის შესახებ.

ტფ. გენ. გუბერნატორის განკარგულებისა. სახელმძღვანელო სამართალში მისცეს თელაველი ილია ფირანაშვილი და კალაურელი ალექსანდრე ნებუნევილი, რომელთაც პარლამენტით 9 ოქტომბერს ვანაძინაში თავ. ლევან ჯანდიერის სახლზე თავდასხმა და გამოცევა. სავან-გუბერნატორში ცხოვრება აეკძალათ მ. სიმონოვს, ივანე ბახტაძეს, ყაზარ მირიანოვს, დავით ლალიაშვილს, იასონ გოგებაშვილს და ივანე ქიტაშვილს. პოლიციის მოთხოვნილებისა და სავალდებულო დადგენილებათა არ ასრულებისათვის სამ-სამი თვით დაპატიმრება გადაუწყვიტეს: კ. არუთინოვს, ლაზარ ინაშვილს, ახმედ-ხალილოლის და იბრაჰიმ-კანალილოლის.

გაგრის საქმე. როგორც უკვე ვწერდით, ბათუმში ამ რამდენიმე დღის წინად დაიწყო გარჩევა ვერდ წოდებულ გაგრის საქმისა. ამ საქმის განხილვა რვა დღეს გასტანა. სასამართლო მიუსჯა: თბ კაცს—კატარგა ხუთიდან თორმეტ წლამდე; ორ კაცს—ციმბირში გადასახლება; რეს—დაპატიმრება ერთი წლით და უფრო ნაკლებ დროთი. ოცხი გაპარულეს.

ადგილი უმაღლეს სასწავლებლისათვის. ტფ. საუნდერსიტეტო კომიტეტი უკვე შეუდგა თადარიგ უმაღლეს სასწავლებლისთვის ადგილის შესაძენად. ამ აზრით კომიტეტის საფინანსო და სტრუქტურული კომისიებმა დათვალა რეს საბურთალოსზე ხმშიაშვილის ადგილი.

სამგლეხო საზოგადოების დეპუტატი. ალექსანდრე ენისკოპოსის გარდაცვალების გამო ჩვენმა რედაქციამ მიიღო სამგლეხო საზოგადოების დეპუტატი—თავად აზნაურობისა და ქალაქის მთელი მარჯვენაგანისა; გორიდან—გორის სასულიერო სასწავლებლისგან; განჯიდან—ადგილობრივ ქართველებისაგან.

სადენიზიფიკაცია კამერა ამ ქალაქში ტფილისში საშინაოდ მძევანტრებს სხვა და სხვა ვადამდე ი სენი და ნამეტნავად ყვავილი. ბარაკში ადგილი აღარაა ავადმყოფთა მისაღებად და ბევრი ავადმყოფი თავის ბინაზე უეჭოდ და უყურადღებოდ დგის ნაბრძანად, რად-და კერძო ექიმები არა თანხმდებიან ავადმყოფთა ექიმობაზე; ჩვენი საქმე არ არის, ეს ქალაქის მიერ დაქორავებულ ექიმის საქმეა, ხოლო ქალაქის ექიმურადაც ანგარიშების გამო ყურს არ იბერტყავს. როგორც ვთქვით, ერთადერთი საშუალება სენის მსხვერპლთა შე-

ოქტომბრის ტიპის ბანაკში, გაზ. „რუს.“-ით დაფუძვრით, უკვე დიდი განხეთქილებაა. ბევრი უკმაყოფილოა ლიდერების ტაქტიკით; ერთობ მარჯვენი მიიწინიო. ფრაქციიდან უკვე გამოვიდნენ:

16 გლენი და 5 სხვა. მათ შინის გ. ხელმძინსკი, ვრ. პ. ტულსტი, მონაშვილი, დუნაევი და სხვანი. წახვლის წინ ამათ გამომდებლად ლიდერებს შემდეგი: ჩვენ ხალხმა გამომავალი სათათბიროში არა იმითმ რომ ვიგავრით ვუმართო რუსთა კავშირთან, არამედ იმისთვის, რომ მშვიდობიანის გზით გავახლოდო რუსეთი, განვამტკიცოთ კონსტიტუციონური წესწყობილება. ვუმართო რუსთა კავშირ-კი წინააღმდეგა კონსტიტუციონისა და რა საჭიროა მათთან კავშირს და თანხმობა? ოქტომბრის ტიპის ლიდერებს ძალიან ეწყინათ ეს სიტყვები... ახლა სხვებიც ამირებენ ფრაქციიდან გასვლას.

ყველა, ვინც ოქტომბრის ტიპისაგან მოიხრის, პროგრესისტთ

შეიქმნა 50 კაცზე მეტი. ჯგუფი...
და დასრულდა 1907 წლის...
და დასრულდა 1907 წლის...

შეიქმნა 50 კაცზე მეტი. ჯგუფი...
და დასრულდა 1907 წლის...
და დასრულდა 1907 წლის...

შეიქმნა 50 კაცზე მეტი. ჯგუფი...
და დასრულდა 1907 წლის...
და დასრულდა 1907 წლის...

კატარა ველთონი

საქართველოს გულისათვის
(ტრამაიგინებისთვის)
სიკბუტეს, სიკაპწილეს თანდათან
ფრთხილი მკვლელობა... უკვე
ფრთხილი მკვლელობა... უკვე

სიკბუტეს, სიკაპწილეს თანდათან
ფრთხილი მკვლელობა... უკვე
ფრთხილი მკვლელობა... უკვე

სიკბუტეს, სიკაპწილეს თანდათან
ფრთხილი მკვლელობა... უკვე
ფრთხილი მკვლელობა... უკვე

სიკბუტეს, სიკაპწილეს თანდათან
ფრთხილი მკვლელობა... უკვე
ფრთხილი მკვლელობა... უკვე

სიკბუტეს, სიკაპწილეს თანდათან
ფრთხილი მკვლელობა... უკვე
ფრთხილი მკვლელობა... უკვე

სიკბუტეს, სიკაპწილეს თანდათან
ფრთხილი მკვლელობა... უკვე
ფრთხილი მკვლელობა... უკვე

ზენა ნაყურთი ღიმილი, და, გვერდები,
მზათ ვარ მთები შედგრა...
შენ ხარ სწორედ ის, რასაც დიდი
ხანია ნატობდა სული და სხეული ჩემი,
შენ ხარ სრული განხორციელება ყოველ-
ლივე ჩემთა გულის თქმითა და აღზნე-
ბულ სურვილთა, შენ ხარ ხორციელი
სხეული ყოველივე ჩემის იდეალის!

პო, მახსოვს, ერთხელ მე თითქმის კი-
დეტ გამიღიმა ბედმა; ერთი ღიმილი, —
აი შენი ჯიღლი და საჩუქარი... სასიკა-
დულია მამულსშვილის სისხლი დაიდვა-
რა. ცას ვარსკვლავი მოსწყდა და სამშო-
ბლო მხარეს სვედის ზეწარი გადაყარა...
ასის წლის უკუღმა ნაგრები ძარღვი უნ-
და გაწყდარიყო, ლიბარი აწმყო უნდა
გამქრალიყო! შენც, ჩემო, დამიშო, მა-
შინ ოდნავ გაგვიღიმა, ასი წლის გაკეთ-
ბული გულმკერდი გაციკროვანებულის
აზრით, მძალე გროვებულ გრძობით თი-
თქმის კვლავ იგი ძველი... ტი იყო ერთ-
ხელ... მე ფიცხლავ გულში ჩავიკარი,
მაგრამ... მალე მოგწყული და ისევ ძირს
დავიტყევი, თუმცა ჯოჯობათურ ციხელით
ვიწყო... საშობლოისათვის სასახლურს
ენატობდი... შეიღობა ჩემი რწმენა და
მისწრაფება, შეუბრალებლად განგმირულ
იქნა ჩემი გული... განადგურებული და
სულ განაზღული ვდგევარ კვლავ შენს
წინაშე...

ვლემდარი...
დაიმსხვრა, განქრა ყველა, რაც მუდამ
ბედნიერება ჩამწერჩულდა...
საბედისწერო ვნებავს მე ვგრძნობ შენს
ძლიერებას, მწამს ძალა, რომელიც სდ-
რებს და ამხსნის ვითი რკინის კაც-
საც!

ჩემთვის აღარ არსებობს ამიერიდან
ქალის აღიზნა, აღარ არსებობს ქალი,
ვით მხოლოდ ქალი და არა განსაზღვრუ-
ლი, გარკვეული არსება...
რა არს კაცობრიობა, რა არს ქვეყანა,
ცა და ვარსკვლავი, სარწმუნოება, პა-
ტიოსნება შედარებით მხოლოდ შენს
ერთ აღიზნებაზე?

მერე ვის, ვის შეუძლიან დამიბტი-
კოს, რომ მრავალსათვის თავის შეწირ-
ვა უფრო მეტი გმირობა და სახელია,
ვიდრე სიკვდილი და ჯვარა-ცმა მხო-
ლოდ შენთვის, ჩემო მყინვარო...
არა, არა!...

მაგრამ გონება მერყევა, ვერ მივხვედ-
რილვარ და ვერ გამოვიცა, რა ხარ... ასე
უწყალოდ რამ გავაცოცხლა? გული მტკიცია,
როს გვრძობა ჩემსა სისუსტეს. შორს ჩე-
მგან სისუსტე, ვინაიდან ვაი იმას, ვინც
ფიქრობს სატრფოს სულგრძობობითა და
სანათო მოპხიბლავს... ნუ დაივიწყებ,
რომ მამაკაცი ხარ...

წელს დაასა კოპერატიული ამხანა-
გობა „შეერთებულ ძმთა ამხანაგობა“.
ამ კოპერაციის წევრებად თითქმის ყვე-
ლანი მუშები იყვნენ. ამხანაგობას აზრა-
თა ჰქონდა იფიქსიან სანოვანე მიეწო-
ლებინა თავის წევრებისათვის. მან განხ-
ნა ფურნე, საიდანაც წიგნებს პურს 8 სან-
ტიმი უფრო იფიქსიანად, ვიდრე
ზანაზე იყიდებოდა. შანთობილი ამ ფუ-
რნეში ხორციელ იყიდებოდა. 1/2 კილო-
გრამაში თავის წევრებს ამხანაგობა 32
სანტიმს ახდენდებოდა.

1850 წელს ბრიუსელის ნუშათა ამხა-
ნაგობების დღეგატემა შეიკრიფნენ მო-
ზმნარებელ კოპერაციის დასაარსებლად
დღეგატემა შეიმუშავეს წესდება, რომ-
ელიც ნატარაის დასაარსებლად. რომ-
გორც ამ წესდებიდან სჩანს, ასოციაციის
მიზნად დაესხა, თავის წევრებისათვის სა-
ნოვანე იფიქსიან მიეწოდებინა. ამ მიზ-
ნის განსახორციელებლად ასოციაციის
ადმინისტრაციულ საბჭოს 5 ფანკიანი
პქციები უნდა გამოეცა, ამ ფულთ მერე
ამხანაგობას სანოვანე უნდა შეეძინა და
მერე წევრთა შორის გაენაწილებინა.

ამაიარად ჩაუყარა საფუძველი კოპე-
რაციულ ორგანიზაციებს ბელგიაში. ამ
კოპერაციების დამაარსებელი მართო
უბრალო მოგებაზე არა ფიქრობდნენ,
ისინი უფრო მაღალის აზრებით იყვნენ
გულტვებულნი. ამ კოპერაციების სა-
შუალებებით მთ მსურდათ ერთობისა და
მშობის პრინციპები განხორციელები-
ნათ. და თუ მათმა კლამ ნაყოფი ვერ
გამოიღო, ეს მხოლოდ იმიტომ, რომ
არც ვარემე პრობები უწყობდნენ
მათ ხელს და არც მომზადებულნი,
საქმის მკოდენ პირები ხელმძღვანელო-
ბდნენ. წარმოების კარგად წასაყვანად

ბრძოლა მედგარი, ბრძოლა დაუძინე.
ბელი მუდამ გიძლოდეს წინ!

პროვინციის ცხოვრება

სოფ. ვოლოვი (ქუთაისის მაზრა). ჩვენს
წერილს „არას“ მე 224 ნომერში, რა-
გორც გავიკეთ, დიდად აუღელვებია იქ მო-
სწავლული წავსაძიებელი. ისინი, რასაკვირველია,
არ მოელოდნენ თავიანთ ბნელ საქმეების
სინათლეზე გამატანას და გაზეთის ფურც-
ლებზე გამოქვეყნებას, მაგრამ, დახუტ პუბლი-
კაცი იფიქსიან და სხენებულ ვაზარ-
ნებელ „აღვილობის თანამედროვე კვირე-
ბა“ აქმენ ადარებულნი საქმეებზე. ეს
მათთვის „დიდი დამსახურება“ იმთ წინა-
შე, ვისთანაც ჯერ არს. მაგრამ, მიუხედა-
ვად ამ „დამსახურების“, ისინი მაინც რა-
დაცა აუღელვებია, აუჩქარებია, რა და
ვიც კატედა ჩვენს ერთ მივარდნილ სოფელ-
ში ნავარდობის გამოქვეყნებას. დაგვრწმე-
ნათ ამ ბატონებს, რომ დღეს „უბატონო-
ნა“ მაგრე რიგად ადარებინა და სწორედ
ამის გამო სინათლის შუქი სწავდა მათ „სა-
გმირო საქმეებს“. ბნელეთში მოფარებულ
დამურები გაუფიქრებელი დაქუბენ თურმე
მათის მოქმედების გამოქვეყნებულ ფურცლს,
მაგრამ ნეტა რაში ესაჭიროებათ ეს? ახლად
ისევ ბნელის საქმისთვის რაჭების გამოქვე-
ყნებას დასაწავსაძიებელი და თანამედროვე-
ბენ. ამას წინადა ქუთაისის სატრფოლადან
გამოქვეყნებულ ორ მთავარ ბატონებს გა-
ველო სოფელად ტუბ ტუბ; ბ. ნ. ბოჭორი-
შვიდი დასაწავსაძიებელი მათ, გურსების სოფ-
ლის სამმართველოების ნაგებობა და აქ
დასაწავსაძიებელი ავსაგებობა და უანაგებობა.
გაბემა ვაზარტონი, რაგორც გადამიბემა, მი-
სტობა ჭაღველი ურის მახსოვს, 70 წლის
კაცს, და სსოფელი ვადასაგებობა, რომე-
ლიც ამ პირს სრულიად არ ეხებოდა, წა-
ურთმევეს თურმე მსაქმის ქება და ტაშტი.
საბაგობა მოხუცი კინაგამ მიუხედავია
თურმე, ხალა იმ კაცის უხუცეს ძმის,
80 წლის კაცისთვის, რომელიც მას გამო-
საწავსაძიებელი, შეუფუძვრებელი და მანდურები
მიუყოლებოდა. მე მივმართავ სხენებულ ბო-
ჭორიშვილს, ჩახედათ თავის ადამიანობა-
ში, თუ ვიდრე შენგანა ცოტადღეინა ნა-
ბეწვადღეინა ადამიანობისა, ნაგებობდეს თავ-
ვის მოქმედებას, რას შერგობა, რასს სჩადის,
თითხედა დაქმის თავისი არა სჩადისი
მოქმედება და შეინაოს სამართლიანად.
დრონი იფიქსიან, კვლავ იფიქსიან და
მაშინ დიწველად დასაქმებულს ქვეყანა
შის მოქმედებას; რასაკვირველია, შინი ამ-
ყოფ-დამოვლი ამხანაგებინ არ დარჩებიან
უფრადღებელი.

საზოგადოებრივ, ჩვენსკენ რაქმდამ ძლიერ
მოიმარჯა ფხვი და თუ ჩვენს ბეჯრულ
და ერთობის პრინციპების განსახორციე-
ლებლად მართო კეთილი სურვილები
არა კმაროდა.

1853—1855 წლებში ბელგიაში ისევ
შემიღობა ჩამოვარდა. პური ისევ და-
ძვირდა; გაჭირვება ხალხი ისევ უკიდრ-
რისობამდ მიიყვანა ბრიუსელში ხში-
რად არეულბობა იმართებოდა. დამშუ-
ლი ხალხი ხან ერთს მეფურნეს დაეცე-
მოდა და გასცარკვებდა და ხამ მეორეს.
მთავრობა ისევ შეუღდა დახარების აღმო-
ჩენას, საზოგადოებრივ დაფაქურდა...
ამ შიმშილობამაც გიოიარა. კოპერა-
ციების ზრდამაც იტრო. ბევრს გატყდა
იმედი და პირი იმდროს კოპერაციების
საგან. ის, ვინც წინად კოპერაციების
ფანტიურ დამცველად გამოდიოდა, დღეს
ამხედრებულყო მის წინააღმდეგ და
ასეთს ამხანაგობათა მოქმედებას არაფერად
აღარ აგებდნენ. მეტრომეტრე საუკუნის
პირველ ნახევარს კოპერატიული ამხანა-
გობათა უნაყოფო მოქმედებამ ბევრს
გულ-ფცხს სოცილისტს მსოფლ-მხედ-
ველობა ძირიანად შეუცვალა და უკიდრ-
რის რევოლუციონურ გზაზე დააყენა.
სამაგიეროთ, მეორე ნაწილმა მტკიცეთ
შეინახა გულში ის რწმენა, რომ კოპე-
რაციები უკეთეს პირობებში ძალიან
დიდს დახმარებას გაუწყვენ მუშათა გან-
თავსუფლების საქმეში მათ ათასწირ
დამბრკოლებისა არ შეეშინდათ, წარსულ
მაგალიტის არაფართარი ყურადღება არ
მაქციეს და საქმეს ხელ-მეორედ შეუღ-
დნენ იმ რწმენით, რომ გამარჯვებულნი
ბრძოლდნენ აუცილებლად ისინი გამო-
ლენ. და რომ ისინი არ მოტყუდნენ,
ამს ბელგიის ეხოანდელ კოპერაციე-
ბის მაგალითი მჭკრებულბოლად ასა-
ბუთებს.

არ, გ—შვილი.
(შემდეგი იქნება)

ქვეყანას ამოღეს მოვალეობა და გამგეში
გაუწინებლად თავისი შორისვე, ვერაინ
იფიქსიანდა. ჩვენი ხალხი უყოველთვის მი-
ხურს მოვალეობების წყალობით იყო დამ-
ცირებულ დაქმინებულ და ეს უბედური
ისტორიული სენი ამ კომუნისტურ ურთობისა
შემდეგაც სამხალად ცვიწინის და სულს
გვიდარავს. ადარავის ედგომება, უყოველ
უდანაშაულო ადამიანს ქვეყნად ვეღარ გაუ-
ვლია ამოღეს იფიქსიან მოვალეობების წყალობით.
ამთ მოვალეობას დღეს ხამ გასა-
ვლი აქვს, სადაც ჯერ არს, და ესენი ერთ-
გულად მუშაობენ ამ ნიადაგზე. სად არაინ
ქვეყნის ბატონანი, ხალხის გულშემატკვარნი,
დაჩაგრულ და დევნილ-მამკრატა მოსარდენ-
ნი, რომლებიც უფრებს გვერდებზე თავიანთი
ამატება და მოვალეობით? ნუ თუ ურთობათ-
თან კინაგობაში ხეღვენ ესენი სახალხო
მოვალეობას? ნუ თუ უბედო ოხენჭურ წე-
რიების ბეჯრებში გამოიხატება დაჩაგრულ
ხალხის მოსარდენობა? ნუ თუ ისინი ვი-
დევე იტყვიან, ჩვენა ვართ, რა ვართ ურ-
თად ერთი? მხინდელი ნაგრულ-მამკრატაო?
თად დროს, როდესაც დაჩაგრულ ხალხს გუ-
დად ვუფარსავით ამოხეტა დაგუბებულ-
მა ნადევმა, როცა ხალხი, დაჩაგრული
ხალხი, თითხედა, თავისივე მარჯვებით უფლ-
და თავის საქმეებს და ამირება ფეხზე წა-
მოვლინას, ამთ რა ექმნათ მის შუტე,
რად შიშობულ ხარის რქსე მუდამა ბუზ-
მა წამოიძახა: „შეგ ვნახავია“? აი, სხ-
ნავი და სმეშეგ დღესაც; ვინც დაჩაგრულ-
მა მხარეზე აღიარების სიტუებებით არ სდ-
ვას, სწორედ დღეს მართებს თავის გამო-
ღება, დღეს, როდესაც ხალხის სისხლით
მოხმებულ რადელ ნამეურვეი განდგურების
ცხაზე დამატება „სამაგალი ფრად არს“,
ხალა მომავლას ვეღარავის ვხედავთ. ვაი,
სინდხელოდ რომ ესრედ წოდებულ „მო-
კვლავ“ სარწმუნოდა შეუფარებოთ თავი და
გაჭირვებაში მუთხი ხალხი ბედის ამარ-
მიუგდათ! დღეს დაგვიმტკიცეთ, ბატონე-
ბო, თქვენი მუშაობა, თქვენი მოსარდენო-
ბა და ჩვენც მარადის თქვენიან ვიქნებით!

კახეთი. ჯერ ისევ შარშან, შებადეთა
შორის გასიშოდა რადელ უმეზოფილება ვე-
ნახის მოსავლიდან წილის მიღების შესახებ
და ერთ სოფელში შებადებელი დენის მოს-
ვალს არც ვიხებდნენ ბატონს; არ შე-
სამუდს თხოვდადობდნენ, მაგრამ, როგორც
ყოფ, შინაურულად ვათავებს საქმე. უფლს
დაიკრთო თუ არა ვენახები, ბევრს სოფელ-
ში შებადებმა გამოიხატეს მუშაშულოთ,
რომ ვახის გასხვადს არ მიუყოფთ ხელს,
თუ ჩვენ მოთხოვნილებას არ დასაყოფი-
ლებოთ, რომელიც უმთავრესად გამოიხატე-
ბა შებადებში: ჭიკოს უფლს და ვენახში
მირტა მამულის ბატონისა, მხოლოდ მო-
ჭრა და ვენახში შედგმა შებადისა; აქამდის
ბატონის მოვალეობას მართო ჭიკოს უ-
ფლს შებადებმა. ფხვის მოსავალი, ესე იგი
რასაც უფრდის გარდა ვენახში მიოფრანს,
ხალი და თავა სულ შებადისა, აქამდის ნა-
ხევარო ბატონისა იყო. კოვინდს, შაბი-
ამდის და სხვა შესაწამელ სახალხო ბატონი
მივლავს, მხოლოდ შებადე შესაწამლეს,
აქამდე ესევე სანახევრო იყო. როგორც ხარ-
ჯი სულ ბატონისა უნდა იყოს, აგრეთვე
ქვეყნ მარანდ და სხვ. ვისაც წილით დაქი-
რებულად მოვამატარებენ ვენახის გა-
საგებობად, იმან უნდა აძლიოს წილიწადში
240 მინეთი და ხარჯი თავისი უნდა იყოს.
ამას გარდა, ამობდნენ კიდევ, ვითომ შება-
დეთ მთელი ჭაჭარ მოვალეობით და ვენახის
ერთი ჩაწილის დაბარვა, ხალა მეორე ნა-
წილის—ერთხელად გათხინა წილიწადში, მა-
გრამ როგორც გადმოვხვეს, ეს ტყუილი უ-
ფილება.

ამ მოთხოვნილებამ მუშაშულოთა შორის
დადი მოქმედა-მოქმედა გამოიქვია. ეს ორი
თავა სულ ამავსე დაბარვებენ და თითქმის
უფლანი ერთხელად უარგოფენ იმის დაქმა-
ნოფიებას. სხეიმას ამ დროს სხვლა თი-
თქმის გათავებელი ქქონათ და ბარვისთვის
მიუფრათ ხედა, ეხა-კი, ჯერ ვენახში ფე-
ხიგ არ შეუღებამ გასახვალად. ამოღეს, რა-
ვარც გასწავლა მტკიცეთ, რომლის შედეგ-
საც თავის დროზე გაუწყებთ მეთხოველს.

სულერი არსების ხელაუნურად შექმნა.
სობობონის (პარიზში) განქმელებამ მეტ-
ნიერბა იფიქსიან პარიზის სამეცნიერო
აკადემიის მოახსენა) თავისი ახალი დი-

დებულები მეცნიერული გამოკვლევის გა-
ნაყოფიერებელ კვირცხში სულერი
სების ხელოვნურად შექმნა (sans fécon-
dation naturelle) აქმენ...
განაყოფიერება ბუნების ერთი უდიდესი
მოვლენათაგანია. ბუნების ერთი უდიდესი
წერილია მეცნიერებაში, რომ ვეფე თ,
თუ რა ძალი იწვევს განაყოფიერებულ
კვირცხში იმ ცვილებებს, რომლის შე-
დგეა გარენა მასში სულერი არსებისა.
ზოგი მეცნიერი (ვიტალისტები) ამას
ბიოლოგიურ მოვლენად სთვლიან. მათი
თის აზრით, ეს ძალი კვირცხის ბატონის
გარეა, ზოგი კი ამ დიდებულ პოეტს
ქიმიურ და ფიზიკურ ზედავლენით ს-
ნის. ამ უკანასკნელ აზრისა იყო იფი-
ლია; ეს მეცნიერი ღილი ხანია იმას ა-
ტიკებდა, რომ ქიმიურ აგენტების ზედ-
გავლენით შეიძლოდა კვირცხში მოხდეს
იმ გარევე ცვილებანი, როგორც
ხდება მასში განაყოფიერების დროს, მა-
რობით სქესის ელემენტის მიერ გამო-
წვეული.
საზოგადოდ, თუ როგორი გავლენა
აქვს ზოგიერთ ქიმიურ ნივთიერებას ც-
ხალ არსების უარდებზე, სჩანს შენ-
დებლიან. რომელსამე ცოცხალ არ-
სების (თუნდ ახლად გარდაცვლებულ
ადამიანის) სხეულთან რომ გული
ამოქრათ და მარლ-წყლში ჩს-
ლით, გული, ჯერ უძრავი, თან და თან
ცოცხლდება და რამდენისამე საათის გან-
მავლობაში კვლავ განაგრძობს თავის
ჩვეულებრივ მუშაობას. მაშასადამე, მლა-
შე წყალი გულის უარდებს ისეთ ძა-
ლის აძლევს, რომ კვლავ ამოძრავებს მათ.
ეს ფაქტი ჰქონდა მხედველობაში იფ-
ილია, როდესაც შეუღდა ახალ სითხის
მომზადებას, რომელიც უნდა შეედარი-
ყო ისეთ ქიმიურ ნივთიერებათაგან, რომ-
ელითაც შესაძლებლად გამოიწვიოთ ისე-
თივე ძალი კვირცხში, როგორც იწვევს
ხორბე მასში ბუნებრივ განაყოფიერების
შემდეგ მამრობით სქესის წარმომადგენ-
ლის ელემენტს.
მართლაც ბევრის და ხანგრძლივის მე-
ცნიერობის შემდეგ მეცნიერმა მოახერ-
ხა ასეთ სითხის შედგენა; იგი შეზავებუ-
ლია ამგვარად: ზღვის მლაშე წყალი 300/0,
შაქრის წყალი 700/0, 15 მანტკრაში
ტანინი და 3 კუბიკ. სანტიმ. ნიშნულში
ერთ ლიტრაზე. ის ცხიველი, რომლის
კვირცხები ხელოვნურად განაყოფიერა
ამ სითხეში, არის ზღვის ძიარბი. ეს
ზღვის ცხიველი ბურთივით რკველი არ-
სება, სდილით სამი მამაკაცის მუშტის
ოღენაა, მწვანე ფერის ეკლები ასხია;
თავის მონათესავე მიწის ძიარბს გარე-
ნულის მოყვანილობით წააგავს, ხოლო
როდესაც გაჭრით იმის ეკლიან კანს,
შიგ დაინახეთ ლორწოანი სხეულს, რომ-
ელიც სფერავითში დიდ გემოილსაქ-
მელოდ ითვლება, როგორც ზღვის ლო-
კოკინა. თუმცა ზღვის ძიარბი აუარე-
ბელ კვირცხს ჰყრის, მაგრამ შედარებით
ზღვაში არც იმდენია ეს ცხიველი, რა-
დგან ძიარბი ნახია, ადვილად იბოცება,
სანამ ნორჩია და ჯერ კიდევ ეკლიანი
ტყავი არ გასჩენია. აი ამ ცხიველის კვი-
რცხები მოათავსა ზემო აღნიშნულ სით-
ხეში. ამასთან მეცნიერი დაწველებით
ავიწერს თუ რა ღონისძიება იმხარა,
რომ ყველა ეს კვირცხები უმამლო ყო-
ფილიყო.
მართლაც, რამდენისამე ხნის შემდეგ
მეცნიერმა შენიშნა, რომ სითხეში ზღვის
ძიარბის კვირცხებიდან მრავლად გამოი-
დგა პაწიწი ძიარბები; თუმცა პირველ
დღეებშივე ბევრი დაიბოცა, მაგრამ ზო-
გიერთები მინც გადარჩნენ.
მეცნიერი თვალს არ აშორებდა ამ სა-
ლცხივოდ განენილს არსებებს. ჰხედავთ
ამ პაწიწი ძიარბების სხეულები თ ნ-
დთან როგორ იცვლებოდნენ, ვითარდ-
ებოდნენ და ნელ-ნელა იღებდნენ ზღვის
ძიარბის სიხეს და მოყვანილობას. ამ
ეთამდ მეცნიერს სამი პაწი ძიარ-
ბი ჰყავს ლამობრატოროში, ხელოვნუ-
რად შექმნილი, რომელთაც გარეგნული
განვითარება უკვე დამთავრებული აქვთ.
ამ დიად მოკლენასთან მეცნიერმა ერთი
ფაზიად გასაგვირველი რამ აღმოჩინა: ამ
პაწი სამ ძიარბს; მათი არიდება, სა-
ზოგადოდ, ზღვის ძიარბს ხუთი წყვილი
თათი აქვს, ამთ ხელოვნურად შექმნი-
ლებს ექვსი წყვილი თათი ამათ. ამ
გვარად, მეცნიერმა შექმნა ხელოვნუ-
რად ზღვის ძიარბი და მასთან მისი ახა-
ლი სახე.

რაც შეეხება სხვა, უფრო მალე სუ-
ლიერ არსებობა ამ გვარადვე ხელოვნ-
რად შექმნას, იგი დღევანდელი თეორი-
ული არ უარყოფს ამის შესაძლებლო-
ბას. აი, ამის გამოკვლევას, როგორც
მეცნიერი გვიჩვენებს, შეუდგება ახლო
მომავალი.

რუსეთი

„შემარტ რუსის“ ჩივილი.
ოდესღაც „შემარტ რუსეთს“ კავშირის
ბელადმა გრაფმა კონოვინცინმა საჩივარი
შეიტანა სენატში. კონოვინცინი მინის-
ტრია საბჭოს თავმჯდომარეს სტო-
ლინის უჩივის: სტოლინმა თა-
ვის უფლებებს გადააქარბა, ვინაი-
დან მან უკანონოდ გაფართოვა უფ-
ლებანი ებრაელებისათვის. მომივიანო სწორს:
„22 მაისის ბრძანებით სტოლინმა მოს-
კოა ძალით დასახლება ებრაელებისა იმ
ადგილებში, რომელნიც დანიშნული
ქონდა მათ საცხოვრებლად. ამით
სტოლინმა შელღობა უფლებანი ყვე-
ლა პატრიოტის მოქალაქეთა, რომელ-
ნიც კანონს ასრულებენ, და მიითვისა
უფლებანი სახელმწიფო სათათბიროსი და
საბჭოსი. იმის გამო, რომ სტოლინმა
ებრაელებს მისცა ყველაფერი ცხოვრების
უფლება, მე ძალიან შევიწოვებულნი
ვართ. ებრაელები ყველაფერს აკეთა-
ვი შევლოვდნენ. გარდა ამისა მე, როგორც
მართლმადიდებელსა და თვითმპყრობე-
ლობის მოძიებელს, ყველა წუთს სიკე-
დილი მომეღიწა. ტანინი სოვეტნიკმა
სტოლინმა მიითვისა უფლება ხელმწი-
ფისა და ამის გამო ის დასჯულ უნდა
იქნასო.

ებრაელი მემანქანნი. სენატმა გან-
მარტა, რომ ებრაელ მემანქანეთა ყველ-
გან შეუძლიან ცხოვრება.

სტუდენტების თხოვნა. სტუდენ-
ტთა ერთმა ჯგუფმა საერო განათლების
მინისტრს სთხოვეს ნებართვა ერთი იმ-
ავე დროს ორ ფაკულტეტზე ჩაწერისა.
სამინისტრომ ეს საკითხი საზოგადო
გადაწყვეტა და აუკრძალა ყველას ერთ-
და იმავე დროს ორ ფაკულტეტზე ჩაწე-
რა.

აგარული საქმე. ორიოლში საოლ-
კო სასამართლომ განაჩინა საქმე 47 გლე-
ხისა, რომელთაც ბრალდებოდნენ მემანქ-
ლის ოფრისიმოვის სახლის აკლბა. სა-
სამართლომ 17 კაცს მიუსჯა რვა თვით
დაპატიმრება, 27-ს ერთი თვით.

სტუდენტების დაჯარიმება. სტუ-
დენტთა კრებაზე დასწრებისთვის და-
საჯეს და დაჯარიმეს: 2—ოქი კვი-
რით დაპატიმრებით, 4—სამი დღით,
658—სამსამი მანეთით, 19 ქალი-
ხუთ-ხუთი მანეთით.

სტუდენტების უფლებების შეზ-
ღუდვა. ადვისის გენერალ გუბერნატორმა
შეტაცობინა უნივერსიტეტის რექტორს,
რომ მან პოლიციის ნებართვით შეიძ-
ლებს სტუდენტებს კრებების გამართვის ნებარ-
თვა არ მისცეს. ამ ბრძანებ-
თ გენ-
გუბერნატორმა გააუქმა 11 ივნისის კი-
ნონი.

ლოკალური ლომში. ლომში და
საზოგადოებრივი უკანასკნელ
დროს ძალიან გამწვავდა ურთიერთობა
კაპიტალიტთა და მუშათა შორის. აუ-
რებელი ფაბრიკა და ქარხანა დაიკეტა,
აუარებელი ხალხი დაჩა უღუპავა-
წინათ ლომის ქარხნები გაცილებით მეტს
საქონელს ამზადებდნენ, ვიდრე მოსკო-
ვის ქარხნები, ესაა კი მუდმივმა გაფიც-
ვამ წარმოება ლომში იგი დასცა, რომ
მოსკოვმა წინ გაუსწრო ლომს. ამ დღე-
ებში ლომში კიდევ დაკეტულა ხუთი
ქარხანა.

ქვემო რედაქციის მიმართ

ტფილისის საგუბერნო ციხეში მყოფ ტუსა-
დებისთვის გადასაცემად მივიღეთ „ციხეარის“
ამხ. ნაგობის მერ გამოგზავნილი შედეგი უზ-
ნალი და წიგნები: „ნაკადული“ 1906 წლის
სრული მცირე-ფლოვანათის და მობრლი-
თათის, „ნაკადული“ 1907 წლის კიდევ მცირე-
ფლოვანათის და მობრლითათის ყველა
დღეების გამოსული ნომრები, სულ ღირებული
7 მან., „რომაელების ძეგლი ისტორია“—1 მ.
50 კ., „Присоединение России къ Грузии“
—1 მ. 50 კ., „Война с Партией“—40 კ., 3.
უმიკაშვილის ნაწარები—30 კ., პოლიტიკურ
წყობ. დახვალ. ვერობაში—20 კ., სახელ. წიფო

გადასახლება—8 კ. სულ 10 მ. 98 კ. წიგნ-
ები და ჟურნალები გადაეცემა ციხისპირაობისთვის
მოწყობისათვის, დღეს დღეობით კი საჩვენებ-
ლობენ მითხველები. მალეობას უძღვნით „ცი-
ხეარის“ ამხანაგობას და „ნაკადულის“ რედაქ-
ციას.

რედაქტორ-გამომცემელი
ე. ავალიშვილი.

განხილვა

მაკაროვის პირველი პარტიის
მიწინააღმდეგე კომისიის.
4 ნოემბერს მოხდა საზოგადო კრება
მაკაროვის პირველი პარტიის მიწინააღ-
მდეგე კომისიის. კრებას დაესწრა 220 მსუ-
დელი და შემდეგ ყოფილ კომისიის
საქმიანობის განხილვისა დაადგინა: ყო-
ფილი კომისია, შემდგარი ბერატ თო-
როზოვის, გეორგი მუკაშვილის, ნიკო
თოხაძის, ვანო მურაღვილის, ვანო მი-
სურაძის, სიკო შარაძის, სიმონა კაკაშვი-
ლის და სხვათაგან, გაუქმებულ იქნას.
ამავე კრებამ აირჩია ახალი კომისია და
გადაწყვიტა, რომ ყოფილმა კომისიამ
მიწინააღმდეგე საქმის წარმოება, ყველა დაფო-
რმები, მსყიდველთა პირადი და საზოგადო
ანგარიშები, აგრეთვე ფული გადასცეს
დაუყონებლივ ახალ კომისიას.

ახალმა კომისიამ იქონია ექვსი კრება,
ყოფილ კომისიის წევრთა თანადასწრე-
ბით. თითოეულ კრებაზედ ახალი კომისია
მოითხოვდა ძველ კომისიისაგან საზოგა-
დო კრების დადგინების შესრულების,
მაგრამ ძველმა კომისიამ ექვსჯერე უარი
განაცხადა საქმეების და ფულის გადაცემა-
ზედ.

ამისთვის მეშვიდეჯერ და უკანასკნე-
დ აღ მივმართეთ ყოფილ კომისიის წევრთ
საზოგადოდ და განსაკუთრებით ზემორე
დასახლებულთ, რომ 17 ნოემბერს ამ
1907 წ. წინამძღვარის ნოტარიუსის
კანტორაში მოიტანონ ყველა საბუთის
და საქმის წარმოების საეუბები, აგრეთვე
ფული, სადაც ახალი კომისია მოუტოს
შუადღის 12 საათამდე, სახელდობრ უნ-
და მოიტანოს: საკვიტანციო დავთრები,
სისამოსახლოების მსყიდველთა, პლანი იმ
ადგილისა, კასამართლებელი ყოველნი
ხარჯის საბუთები და სხვა ყველა დოკუ-
მენტები, რაც-კი ქონია საქმის წარმოე-
ბის დროს წინააღმდეგ შემთხვევაში ახ-
ლად არჩეული კომისია იძულებული იქ-
მნება ყოველივე დაწერილებით მოახსენ-
ოს ამისთვის მოწვეულ საზოგადო კრე-
ბას და აუხსნას რედაქციის მდგომარეო-
ბა საქმისა, საეუბო მდგომარეობა ფულის
საქმისა.

ახალ კომისიის მონაწილეობით
არსებ კვანდაძე.

ახალი ამბავი

უკუდავი მყენარე
„გეგმარ ვივა“
ას წლები ხელდასაწყისად უწყობდ
და უპიწოდ. გარდა ამისა მას აქვს გან-
საკუთრებული ადვანსები. ხელ მცენარეს
აქვს მეტად სასიამოვნო, ქაფურზე უფრო
ნაზი სუნის, რომელიც სპობს ჩრჩხილსა და
სხვა მწერებს, ამიტომ გირჩევთ ამ მცე-
ნარის თავი ზაფხულში შეინახოთ ბე-
წვან და შალის ნივთებთან ერთად, ყუ-
თებში და სხ. მისი სუნის, გარდა ამისა,
ასუფთავებს ოთახებს და უფრო გამო-
სადგენს საავადმყოფოებისთვის, რადგან
იგი ანადგურებს ბაქტერიებს და ხელს
უშლის მათ გავრცელებას. თუ გსურთ,
რომ მცენარის თავი აყვავდეს, იგი ჩა-
დეთ თბილ წყალში და რამდენიმე წუ-
თას შემდეგ მას საცოცხლეს შეამჩიეთ:
ვირტები იღებენ, რშლებიან და იფუ-
რჩენენ. ნ. თანდათან მწვანე ფერს იღე-
ბენ და ბოლოს მწვანე ბუჩქად გადაი-
ქცევიან. თითო ცალი 60 კაპ.
საქროა აგენტები ვინც გაყიდვას იკი-
სრებს. იფულ დაეთხოვება.

Баку, Байловъ. Народный домъ
М. Коберидзе. (1-5-1)

გალი და სანმრე ავსარქისოვისა.

იყიდება მეტად ხელმისაწვდენ ფაქად
საზღვარ-გარეთულ, რუსულ და კავკასიურ
გიშის ხეხილის ხეები. კატალოგები მსურ-
ველს უფასოდ გაგზავნიან.
ადრესი: სკრა. Ст. 3. Ж. Д. Авсар-
кирову. (20-359-11)

პირველი კერძო საქონლის
დოქ. ნავასარდიანისა
დაარსებულია 1880 წ.
(ვორონცოვის ძეგლის პირდაპირ).
ყოველ დღე კვირებს გარდა
დღეობით:
ბ. ა. ნავასარდიანი: 11—12 ს. ქირურგ.
ვენეროლი (სიფილისი) და საზარდე.
გ. მ. მიქაიანი: 9 1/2—10 ს. თვალისა, ში-
ნავან და ნერვებისა.
ფ. ა. შაზანაშვილი: 10—11 ს. საბებია, ქა-
ლებისა და ბავშვების.
გ. ა. აკეფიანი: 11—12 ს. კანისა, სი-
ფილისი, ვებრ. და ქირურგ.
ბ. მ. შუგინი: 12—1 ს. შინაგან, ბავშვ-
ებისა და ყველაფერს.
კ. ა. გელაშვილი: 1—2 ს. ყურისა, ცხვი-
რისა და ყელისა.
ბ. ა. კარაგეიანი: 1—1 1/2 ს. შინაგანი
და საბავშვო.
ბ. ა. შერბინანი: 1 1/2—2 საათამ. საბებია
და ქალებისა.
გ. ა. გურგენი: 1—2 საათ, ქალებისა და
საბებია.
ს ა ღ ბ თ ი თ:
ბ. ა. გრიგორიანი: 6—7 ქირურგ., ვენერ.,
შარდ. და კანისა.
რჩევა 50 კ. ღარიბებს უფასოდ, კონ-
სულტაციები და ოპერაციები შეუანხე-
ბით. საქონლის დირექტორი
მელიც. ადრესი ბ. ა. ნავასარდიანი.
(ხალ.—162)

1—2 მან. აიღებს მსურ-
ველი დღეში.

საქიროა

თანამშრომელი ორისა
ვი სქებისა
საკმაო სამუშაოსთვის ჩვენ მსწრაფად-
გულ მანქანებზე. რისმე წინადადება
საქირა არ არის. მანქანის მონაწილეობა არა
სქეს. საქონელს ჩვენ თვითონ ვყიდით. მი-
რამბებს უფასოდ უგზავნიან.

პირველი კავასი. ამხანაგობა

მსწრაფად-მსკოვ მაშინებისა შინაურ
წარმოებისთვის.
ადრესი: Тифлиси, Верийский спускъ д
15 и 5. (100—71—83)

მეცნიერი

ქართული გიმნაზიის გვერდით იმდებამ
მიწა, ზომით 92 ოთხ.კუთ. სავ. მსურ-
ველთ ვთხოვ მიმართონ „ისრის“ რედაქ-
ციის დილის 11—2 საათამდე, ხოლო
4—5 საათამდე შემდეგის ადრესით:
Арагинская ул., д. № 8.

ავადმყოფებს და სუსტებს
„სპერმატინი“
თუ თქვენ დასუსტებული ხართ ფიზიკურ ან გონებრივ მხრივ, თუ გსურთ, თუ გსურთ
ვები დასუსტდეთ ან ენა თუ ის სენი გვირთ, საზოგადოებრივად და სპერმატინი
მატინი“. იგი სასურველ შედეგს მოაქვთ, მას არ შეიძლება მედიკამენტი ვეწადით, რომელიც
ერთ რამე ადგილზე მოქმედებს, არა ეს ნივთიერება საზოგადოებრივად, იგი ცხოვრების
ცია, იგი ძალიან მომავალშია. „სპერმატინი“ მოქმედებს სისხლზე და ახლებს მას, აწარმოებს
რა მანვე ელემენტებს, ჰხვდება რა იქ, სადაც უკრებო ორგანიზმში რამე სენის ან სიმტრო
გავლენის ქვეშ იმყოფება, „სპერმატინის“ ნაწილები, განმრთობენ და რაჯინი, იწყებენ ნაყოფიერ
მუშაობას უკრებობის აღსადგენად, აწვდიან მას ახალ სისხლს და ახალ ძალას და ამით შეძლებს
აღდგენა ბოლო ას რეგორც სენთან, ისე ყველაფრის განმანადგურებელ დრო-თამთან. „სპერმატინი“
ცინი“ შედეგად ბროუნ-სეიარის შესანიშნავ აღმჩენისა. მშველის ყველაფერს: სისხლნაკლებობა-
ბა, ძალიან სუსტებს სიბერეში, მარაზის, დაუკრებულ ნერვულ სისტემას, მანქან-
ის სიუპლურეს, გადაჭარბებულ ადგილობრივ განებრივ და ფიზიკურ მუშაობა-
დროს, ონან ხმის შედეგ და წითელი ქარა, სიფილისის, სურათისა, დამბლას, სკივობრივ მოქალა-
ბებუ ურთიერთობის შედეგს, ხერხემლის ტენიას სატკევის, კლუპს, ქარუს, ქრონიკულ მუსკლ-
შეგრას და სხვას. ეს საშუალება საუკეთესო ნაყოფს იძლევა.

ავადმყოფთა წერილები.
ბ. ი. ანობაძეს. თითქმის მთელი ხუთი წელი ვიტანჯებოდი სისხლის ნაკლებობის
უკანასკნელ წელს დასუსტდით და შევიქნენ ნაშენი ნერვული, რაც დრო გადიდა
ურარსად გზებოდი და მაკლდებოდა სიცოცხლე, დეკარტე მადა, ძილი და ენე ვცია. დამწო ფე-
ბი და თავის ტკივ ღმა ამ ხუთის წლია განმავლობაში ვეძებოდა სხვა და სხვა წამლებს
გამოწერილს სხვა და სხვა ექიმებისაგან, მაგრამ, ამაოდ ჩამიარა ამ წამლობაში, რის გამოთაც შე-
გნავლდა წამლობა სახარის და დეკარტე მორჩენის იმდენი, ამოა შემდეგ გავიგე, რომ ტფილისის
ში იყიდება წამალი გველ-გეარ ავადმყოფობისა „სპერმატინი“ ბატონ ამობაძისთან, წარმოად-
გენელ მოსკოვის ლაბორატორიის ივანოვის. მოსკოვის კუნძუ მეთოზე ნომერში, ვიყიდე ერთი
ფლაკონი და ვიყვე მისი მიღება. ერთის კვირის განმავლობაში ვიგრძენი სატკევის შემსუბუქება.
ამის შემდეგ განვთავისუფლდი ყველა იმ ავადმყოფობისაგან, რომლებიც ვიტანჯებოდი ხუთ წელს
ლორეს და იმდენ მაქვს, რომ „სპერმატინი“ მომანიჭებს ჩემს დაკარგულს ჯანს. ამით დავივიწყე
ჩემს წარუღეს უბედურებს თუ რამ გადამარჩენს ექიმების რეცეპტებს და ვიპავეს, ჩემთვის
უარავლობის. პატრიუსკით: გ. ნავასარდიანი, ტფილისი, 22 ავისთა.

ბ. ი. ანობაძეს. ტფილისში, მოსკოვის ქუჩა, № 4. მიწა. ხელმწ. ბ. ანობაძეს, წაიყიდა
ბე თქვენი გახსენება ვახუა „ჩვენ გზაში“, რომ თქვენ კანტორაში იყიდება „სპერმატინი“ და
ბორატორიის ივანოვისა, რამელიც არჩენს სხვა და სხვა ავადმყოფობას. ჩვენი ავადმყოფობა შე-
დგი იყო: ორი წელიწადი ავად ვარ ნერვების ამ იოლობით. გულს ფრიალოთ, სისუკრთა და
მომდიდა ხშირად გულის წუხილი. ნაშენი რეცეპტებით, წელის ტკივილი, და ძლიერის
ტრევა. როდესაც მივიღე ფლაკონი თქვენი „სპერმატინი“, სულ განვთავისუფლდი მოსაწყე-
ბულს სატკევისაგან და ამ თქვენი წამლის მიღებამდე ვიხსენებ ბევრი წამლები, გამოწერილი ექიმე-
ბის გან, მაგრამ არა მიშველა რა. კიდევ დღეს მალეობას ვგრძობ, ბ. ი. ანობაძეს, და ვიგრძენი
მუდმივ თქვენი მოლოცვლი ჩემია შველისათვის.

ადრესი ჩემი ქუთაისის გუბ. და მისი მხარა სოფ. ვანი, ივანე ბაღანიძეს.
ნოფ. ბ. ბ. ანობაძეს. სიტყვა ვერ გამოიმძებნა მალეობის გამოცხადებულად თქვენ
მიერ გადმოცემულ „სპერმატინისთვის“, ლაბორატორია. ი. ნ. ივანოვის. 2 წელი უღ მეტა ვი-
ტარებოდი ძალი სისუსტით, გულის ფრიალით, ხველებით, ნერვების დაუძლეულობით, აგრეთვე
ხელების კანკალით. როცა მივიღე მარკოვ კვარ. ნერვებისაგან ერთი ფლაკონი, უკედ გახდით. მერე
ვიხსენებ მეორე და მესამეც, ესაა, ერთის სიტყვით, სულ განვსხვავდი. ყველა ამისთვის გულწრფელ-
ად გმადლობთ და დღევანდელი ვეწვევებით თქვეთვის. თქვენი პატრიუსკით მცემელი ვიჩი ალფონსო სო-
ფელ ოტომიას მტო რები, სიმუშის ოლქ ს და გალის ნ. წილისა. 12 ოქტომბერი, 1907 წ.

„სპერმატინი“ განვლილი წლის ბოლომდე ვეცდებოდა ამ სახელით „სპერმატინი“ 5. 5. ივან-
ნოვისა და ახ. სახელით, ესაა-კი, ნ. ნ. ივანოვის სიკვილის შემდეგ, იგი მზადდება იმის მის
ი. ნ. ივანოვის ლაბორატორიაში რეცეპტის შეუცვლელად. „სპერმატინი“-მან. ნ. ივანოვისამ, დღეს-კი
„სპერმატინი“ ი. ნ. ივანოვისამ დაიხსნა აუარებელი სამადლოზლო წერილი, ოქროს მე-
დალი და უმადლესი ჯილდო რუსეთში, პარიზში, ბრიუელში.

უფრთხილდით სიყალბეს და მიბძვას. წიგნაკები უფასოდ. ფსი ერთი ფლაკონისა 2 მ. 40 კ.
გაგზავნა ერთიდან 4 ფლაკონამდე 40 კ. 5-დან 10-მდე 65 კ. შუა ახალი ორჯულ ძვირია, აღ-
მოსაღები ციმბირში—საშუა. გამოწევა შეიძლება ფოსტით, მხოლოდ წინდაწინ უნდა გამოიგ-
ზავნოს ბე ფოსტის მარკებით ან ფულით—მესამედი ფასის.

წარმომადგენელი გვეგზავნის ბ. ანობაძეს. ტფილისი, მოსკოვის ქუჩა, ს. გაბე-
ვისა № 4.
უბოად საქონელი არ იგზავნება. (0—5—8)

პასუხს ვაგებთ საქონლის სიკარვისათვის!

ავადმყოფებს და სუსტებს
„სპერმატინი“
თუ თქვენ დასუსტებული ხართ ფიზიკურ ან გონებრივ მხრივ, თუ გსურთ, თუ გსურთ
ვები დასუსტდეთ ან ენა თუ ის სენი გვირთ, საზოგადოებრივად და სპერმატინი
მატინი“. იგი სასურველ შედეგს მოაქვთ, მას არ შეიძლება მედიკამენტი ვეწადით, რომელიც
ერთ რამე ადგილზე მოქმედებს, არა ეს ნივთიერება საზოგადოებრივად, იგი ცხოვრების
ცია, იგი ძალიან მომავალშია. „სპერმატინი“ მოქმედებს სისხლზე და ახლებს მას, აწარმოებს
რა მანვე ელემენტებს, ჰხვდება რა იქ, სადაც უკრებო ორგანიზმში რამე სენის ან სიმტრო
გავლენის ქვეშ იმყოფება, „სპერმატინის“ ნაწილები, განმრთობენ და რაჯინი, იწყებენ ნაყოფიერ
მუშაობას უკრებობის აღსადგენად, აწვდიან მას ახალ სისხლს და ახალ ძალას და ამით შეძლებს
აღდგენა ბოლო ას რეგორც სენთან, ისე ყველაფრის განმანადგურებელ დრო-თამთან. „სპერმატინი“
ცინი“ შედეგად ბროუნ-სეიარის შესანიშნავ აღმჩენისა. მშველის ყველაფერს: სისხლნაკლებობა-
ბა, ძალიან სუსტებს სიბერეში, მარაზის, დაუკრებულ ნერვულ სისტემას, მანქან-
ის სიუპლურეს, გადაჭარბებულ ადგილობრივ განებრივ და ფიზიკურ მუშაობა-
დროს, ონან ხმის შედეგ და წითელი ქარა, სიფილისის, სურათისა, დამბლას, სკივობრივ მოქალა-
ბებუ ურთიერთობის შედეგს, ხერხემლის ტენიას სატკევის, კლუპს, ქარუს, ქრონიკულ მუსკლ-
შეგრას და სხვას. ეს საშუალება საუკეთესო ნაყოფს იძლევა.

ავადმყოფებს და სუსტებს
„სპერმატინი“
თუ თქვენ დასუსტებული ხართ ფიზიკურ ან გონებრივ მხრივ, თუ გსურთ, თუ გსურთ
ვები დასუსტდეთ ან ენა თუ ის სენი გვირთ, საზოგადოებრივად და სპერმატინი
მატინი“. იგი სასურველ შედეგს მოაქვთ, მას არ შეიძლება მედიკამენტი ვეწადით, რომელიც
ერთ რამე ადგილზე მოქმედებს, არა ეს ნივთიერება საზოგადოებრივად, იგი ცხოვრების
ცია, იგი ძალიან მომავალშია. „სპერმატინი“ მოქმედებს სისხლზე და ახლებს მას, აწარმოებს
რა მანვე ელემენტებს, ჰხვდება რა იქ, სადაც უკრებო ორგანიზმში რამე სენის ან სიმტრო
გავლენის ქვეშ იმყოფება, „სპერმატინის“ ნაწილები, განმრთობენ და რაჯინი, იწყებენ ნაყოფიერ
მუშაობას უკრებობის აღსადგენად, აწვდიან მას ახალ სისხლს და ახალ ძალას და ამით შეძლებს
აღდგენა ბოლო ას რეგორც სენთან, ისე ყველაფრის განმანადგურებელ დრო-თამთან. „სპერმატინი“
ცინი“ შედეგად ბროუნ-სეიარის შესანიშნავ აღმჩენისა. მშველის ყველაფერს: სისხლნაკლებობა-
ბა, ძალიან სუსტებს სიბერეში, მარაზის, დაუკრებულ ნერვულ სისტემას, მანქან-
ის სიუპლურეს, გადაჭარბებულ ადგილობრივ განებრივ და ფიზიკურ მუშაობა-
დროს, ონან ხმის შედეგ და წითელი ქარა, სიფილისის, სურათისა, დამბლას, სკივობრივ მოქალა-
ბებუ ურთიერთობის შედეგს, ხერხემლის ტენიას სატკევის, კლუპს, ქარუს, ქრონიკულ მუსკლ-
შეგრას და სხვას. ეს საშუალება საუკეთესო ნაყოფს იძლევა.

ავადმყოფებს და სუსტებს
„სპერმატინი“
თუ თქვენ დასუსტებული ხართ ფიზიკურ ან გონებრივ მხრივ, თუ გსურთ, თუ გსურთ
ვები დასუსტდეთ ან ენა თუ ის სენი გვირთ, საზოგადოებრივად და სპერმატინი
მატინი“. იგი სასურველ შედეგს მოაქვთ, მას არ შეიძლება მედიკამენტი ვეწადით, რომელიც
ერთ რამე ადგილზე მოქმედებს, არა ეს ნივთიერება საზოგადოებრივად, იგი ცხოვრების
ცია, იგი ძალიან მომავალშია. „სპერმატინი“ მოქმედებს სისხლზე და ახლებს მას, აწარმოებს
რა მანვე ელემენტებს, ჰხვდება რა იქ, სადაც უკრებო ორგანიზმში რამე სენის ან სიმტრო
გავლენის ქვეშ იმყოფება, „სპერმატინის“ ნაწილები, განმრთობენ და რაჯინი, იწყებენ ნაყოფიერ
მუშაობას უკრებობის აღსადგენად, აწვდიან მას ახალ სისხლს და ახალ ძალას და ამით შეძლებს
აღდგენა ბოლო ას რეგორც სენთან, ისე ყველაფრის განმანადგურებელ დრო-თამთან. „სპერმატინი“
ცინი“ შედეგად ბროუნ-სეიარის შესანიშნავ აღმჩენისა. მშველის ყველაფერს: სისხლნაკლებობა-
ბა, ძალიან სუსტებს სიბერეში, მარაზის, დაუკრებულ ნერვულ სისტემას, მანქან-
ის სიუპლურეს, გადაჭარბებულ ადგილობრივ განებრივ და ფიზიკურ მუშაობა-
დროს, ონან ხმის შედეგ და წითელი ქარა, სიფილისის, სურათისა, დამბლას, სკივობრივ მოქალა-
ბებუ ურთიერთობის შედეგს, ხერხემლის ტენიას სატკევის, კლუპს, ქარუს, ქრონიკულ მუსკლ-
შეგრას და სხვას. ეს საშუალება საუკეთესო ნაყოფს იძლევა.